

ترویج خطرناک تفکر گران سازی

گروه اقتصاد کلان: اظهار نظر اخیر فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت در دانشگاه یزد درباره اینکه «تثبیت قیمت‌ها اشتباه بود» بیش از آنکه یک تحلیل اقتصادی باشد، یک نشانه است؛ نشانه‌ای روشن از وضعیت امروز سیاست‌گذاری اقتصادی در کشور، جایی که دولت نه تنها فاقد یک استراتژی مشخص است، بلکه حتی نسبت به ابتدایی‌ترین الزامات مدیریت تورم و معیشت درک روشنی ندارد. به گزارش «نقش جهان»، این گزاره ساده، اگر از بیرون به...

سر در گمی بانک مرکزی در مدیریت ارزی

گروه اقتصاد کلان: مسئله مدیریت بازار ارز چند سالی است که به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مردم و نمایندگان مجلس تبدیل شده و تقریباً هر روز در فضای عمومی بازتاب دارد. افزایش پی‌درپی نرخ ارز، نه تنها بر اقتصاد کلان اثر گذاشته، بلکه زندگی روزمره مردم را نیز تحت تأثیر قرار داده است. از هزینه خریدهای ساده و مایحتاج اولیه گرفته تا اجاره خانه و هزینه‌های کسب و کارها، همه چیز به نوسانات نرخ ارز گره خورده و این مسئله نگرانی عمیقی در جامعه ایجاد کرده است. به همین دلیل است که پرسش «افزایش دلار تا کجا ادامه دارد؟» دیگر فقط یک سؤال رسانه‌ای نیست و حتی رؤسای قوا نیز آن را مطرح می‌کنند. به گزارش «نقش جهان»، در این شرایط، پرسش مهمی که از دولت و بانک مرکزی انتظار می‌رود پاسخ دهند این است که آیا واقعاً در قوانین کشور مانعی برای کنترل بازار وجود دارد؟ اگر قانونی دست دولت را بسته، چرا...

امیدواری پزشک‌ها به عبور از تنگنای سیاسی و اقتصادی

خسارت سنگین استخراج رمزارز به اقتصاد ایران

گروه زیربنایی: در حالی که بخش مهمی از ناترازی برق کشور به فعالیت ماینرهای غیر مجاز نسبت داده می‌شود، خسارتی که این مراکز به شبکه و اقتصاد ملی وارد می‌کنند غیر قابل جبران توصیف شده است؛ ماینرهایی که با مصرف برق یارانه‌ای، سودهای کلان به دست می‌آورند اما هزینه آن را مردم و صنعت برق می‌پردازند. اکنون با وجود تعیین تعرفه صنعتی برای مزارع مجاز، بخش قابل توجهی از استخراج رمزارز همچنان به شکل غیرقانونی انجام می‌شود...

روابط بیروت با تهران در تنگنای فشارها خارجی

گروه سیاسی: تصمیم اخیر «یوسف رجبی» وزیر امور خارجه لبنان برای نپذیرفتن دعوت رسمی تهران در شرایط کنونی، موجی از تحلیل‌ها و گمانه‌زنی‌ها را در محافل سیاسی و...

«نقش جهان» واکاوی می‌کند

روبای ناتمام ناوگان پاک

بهره‌برداری کند. دولت ایران در ابتدای طرح، تمرکز خود را بر واردات خودروهای برقی قرار داد. هدف اصلی کاهش مصرف بنزین و مدیریت بحران آلودگی هوا بود. همچنین، همسویی با روند جهانی حمل و نقل پاک به عنوان یک ضرورت مطرح شد؛ چرا که بسیاری از کشورها برنامه‌های جدی برای ممنوعیت خودروهای بنزینی تا سال‌های ۲۰۳۰ و ۲۰۴۰ تدوین کرده‌اند. با این حال، تناقض میان وعده‌ها و اقدامات عملی از همان ابتدا آشکار بود. هیچ برنامه جامع حمل و نقل پاک تدوین نشد و سیاست‌ها بیشتر به شکل مقطعی و تبلیغاتی باقی ماندند. یکی از مهم‌ترین دلایل ناکامی خودروهای برقی در ایران، نبود زیرساخت‌های شارژ است. حتی در تهران، تعداد ایستگاه‌های شارژ بسیار محدود است و استفاده روزمره از خودروهای برقی را دشوار می‌کند. سفرهای بین‌شهری عملاً غیرممکن است؛ چرا که شبکه‌ای از شارژ سریع وجود ندارد و رانندگان از ترس «ماندن در راه» عطای خرید خودروهای برقی را به لقای می‌بخشند. سرمایه‌گذاری جدی در این حوزه صورت نگرفته و بخش خصوصی نیز به دلیل نبود حمایت‌های دولتی وارد میدان نشده است. در مقابل، کشورهای منطقه مانند ترکیه و امارات ابتدا زیرساخت را توسعه دادند و سپس واردات خودروهای برقی را گسترش دادند.

گروه صنعت و تجارت: بحران آلودگی هوادر کلان شهرهای ایران سال‌هاست به یکی از جدی‌ترین چالش‌های اجتماعی و اقتصادی کشور تبدیل شده است. تهران، اصفهان، مشهد و اهواز بارها در صدر فهرست آلوده‌ترین شهرهای جهان قرار گرفته‌اند و پیامدهای این وضعیت نه تنها سلامت عمومی را تهدید می‌کند، بلکه هزینه‌های سنگینی بر نظام درمانی و اقتصاد ملی تحمیل کرده است. در چنین شرایطی، ورود خودروهای برقی به بازار ایران به عنوان راهکاری امیدبخش مطرح شد؛ راهکاری که قرار بود با کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی و کاهش انتشار آلاینده‌ها، مسیر تازه‌ای برای مدیریت بحران باز کند. به گزارش «نقش جهان»، دولت در سال‌های اخیر با شعار «حمل و نقل پاک» و «کاهش وابستگی به بنزین» سیاست واردات و تولید خودروهای برقی را در دستور کار قرار داد. این سیاست در نگاه نخست می‌توانست نقطه عطفی در صنعت خودروسازی کشور باشد؛ چرا که همسو با روند جهانی حرکت به سمت انرژی‌های پاک بود و می‌توانست ایران را از فشار روزافزون مصرف سوخت و آلودگی هوا برهانند. وعده‌ها در باره واردات خودروهای برقی، ایجاد ایستگاه‌های شارژ و حمایت از تولید داخلی، موجی از امید در میان کارشناسان و فعالان صنعت ایجاد کرد. اما تجربه چند سال اخیر نشان داد که این سیاست‌ها نه تنها به اهداف خود نرسیدند، بلکه با استقبال سرد مردم و رکود بازار مواجه شدند. خودروهای برقی در ایران هنوز به یک کالای لوکس و محدود بدل شده‌اند؛ زیرساخت‌ها فراهم نیست، قیمت‌ها سرسام‌آور است، خدمات پس از فروش وجود ندارد و بی‌اعتمادی عمومی همچنان بالاست. این گزارش تلاش می‌کند دلایل ناکامی این سیاست را بررسی کند و نشان دهد چرا ایران نتوانست از فرصت خودروهای برقی برای کاهش آلودگی هوا و تحول در صنعت حمل و نقل...

پایگاه خبری - تحلیلی نقش جهان نیوز

نقش جهان

www.naghshejahannews.ir

آخرین اخبار و تحلیل‌های روز اقتصادی را در پایگاه اینترنتی نقش جهان بخوانید

یادداشت

جایگاه خاورمیانه در سند جدید امنیت ملی آمریکا

■ علی بیگدلی، کارشناس مسائل آمریکا

از حدود یک سال که پس از روی کار آمدن ترامپ گذشته، عملاً هیچ نوع استراتژی مشخص و مدونی در سیاست خارجی اعلام نشده بود و به همین دلیل، برای تدوین یک چارچوب استراتژیک در سیاست خارجی، این سند را امضا کردند. شاید در آینده، بسیاری از بخش‌های آن چندان مورد پابندی قرار نگیرد، اما در حال حاضر به عنوان یک استراتژی رسمی تنظیم شده و قابل استناد است. در بخشی از سند از ایران به عنوان برهم زننده نظم منطقه‌ای نام برده شده است. در مورد روسیه و چین نیز وضعیت مشابهی وجود دارد. قرار بود یک مثلث قدرتمند میان روسیه، چین و هند شکل بگیرد و روسیه نقش میانجی برای رفع اختلاف میان چین و هند را به عهده گرفته بود، اما ناگهان جورج بوش به هند سفر کرد و توافق‌هایی میان آمریکا و هند در حوزه هسته‌ای شکل گرفت و همین موضوع آن مثلث را به هم ریخت. اگر آن مثلث تشکیل شده بود، در برابر غرب از نظر جمعیت، قدرت هسته‌ای و انرژی قدرتمندی بزرگی می‌کرد. حالا با سفر اخیر رئیس‌جمهور چین و دیدار پوتین و استقبال گسترده از او در هند، به نظر می‌رسد این مثلث دوباره در حال شکل‌گیری است و این بار به زبان آمریکا خواهد بود. اگر چه آمریکا بخشی از تعرفه‌ها علیه هند را کاهش داده است، اما هند همچنان تمایل دارد اختلافاتش با چین را کاهش دهد. در نشست اخیر نیز دیدارهایی میان مقامات چین و هند انجام شد و بخشی از اختلافات مرزی کاهش یافت. اگر این مثلث شکل بگیرد (که چندان هم دور از ذهن نیست) وضعیت آمریکا و غرب با چالش جدی مواجه خواهد شد. واشنگتن تلاش می‌کند با نزدیک شدن به مسکو، چین را از روسیه جدا کند و بالعکس؛ اما هم با چین بر سر تایوان مشکل دارد و هم با روسیه بر سر اوکراین در نزاع سیاسی قرار دارد. با هر دو طرف بازی می‌کند و احتمالاً در سال‌های آینده ترامپ نیز سفرهایی در این جهت انجام خواهد داد. به طور کلی، وضعیت بین‌المللی در حال تغییر بوده و در مورد اروپا نیز وضعیت جالبی شکل گرفته است. اکنون با سرمایه‌گذاری گسترده آلمان در ارتش خود، این کشور به زودی به قوی‌ترین ارتش اروپا تبدیل خواهد شد و این موضوع یک زنگ خطر جدی برای اروپا است. زیرا آلمان هیچ‌گاه کشور کاملاً قابل اعتمادی نبوده و ممکن است در آینده مسائل دیگری از درون این کشور بیرون بیاید. حزب راست افراطی «آلترناتیو برای آلمان» نیز روز به روز قدرتمندتر می‌شود و اروپا نباید اجازه دهد آلمان این اندازه قدرت نظامی پیدا کند. در ظاهر گفته می‌شود که آلمان برای مقابله با تهدید احتمالی روسیه این مسیر را انتخاب کرده، اما در آینده می‌تواند بسیار خطرناک باشد. ترامپ هم گفته است بودجه نظامی کشورها باید از دو درصد به سه و نیم درصد تولید ناخالص داخلی افزایش پیدا کند و آلمان نخستین کشوری بوده که این توصیه را اجرا کرده است. این روند خارج از چارچوب ناتو است و بیشتر به خواست مستقیم آمریکا انجام می‌شود. از سوی دیگر، آمریکا اکنون به دلیل جنگ اوکراین به اروپا نیاز دارد و اروپایی‌ها نیز به حمایت آمریکا محتاج هستند. آمریکا نمی‌خواهد اروپا در روند مصالحه احتمالی میان روسیه و اوکراین نقش اصلی داشته باشد، زیرا ترامپ می‌خواهد خود را قهرمان این روند معرفی کند تا شاید جایزه صلح نوبل را هم به دست بیاورد و همین موضوع نیز میان اروپا و آمریکا اختلاف ایجاد کرده است.

گروه سیاسی: مسعود پزشکیان در مراسم گرامیداشت روز دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، اظهار کرد: همه ما می‌دانیم، ۵۰ درصد مردم پای صندوق‌های رای نیامدند و بخشی از کسانی هم که در انتخابات شرکت کردند، با آگرای پای صندوق‌های رای آمدند. به گزارش «نقش جهان»، وی افزود: این روند پیام روشنی برای ما دارد؛ همه کسانی که پای صندوق رای آمدند و همه کسانی که نیامدند برای ایران ما هستند و همه پای ایران ایستادند؛ پس بهتر است دیگران را اجنبی حساب نکنیم؛ این یک اصل است. رئیس‌جمهوری خاطر نشان کرد: ناتوازی آب، برق، محیط زیست و فرهنگی چیزی نیست که تازه به وجود آمده باشد. یک حرف می‌زنیم و جور دیگر عمل می‌کنیم؛ این ناتوازی است که همچنان ادامه دارد. پزشکیان تاکید کرد: راه حل رفع ناتوازی، هفتاد و یک درصد است؛ یعنی نیمی از ناتوازی‌ها، وفاق، هم‌دلی و پذیرفتن تفاوت‌هاست؛ مسخره نکردن‌ها و انگ نچسباندن‌هاست. وی در ادامه گفت: برخی گالیه کردند که چرا بنزین را گران کردید، اعلام کرده بودید که گران نمی‌شود. من گفتم بحث ما اجرای عدالت است، الان ما ۴ میلیارد دلار بنزین را با قیمت حدود ۶۰ هزار تومان وارد می‌کنیم، اما آنرا ۱۵۰۰ دلار به یک عده می‌فروشیم، اکثریت مردم که چنین بهره‌ای نمی‌برند، اما ما مجبوریم معیشت‌شان را تأمین کنیم و منابع مان محدود است. پزشکیان بیان کرد: آیا همچنان ارز را صرف خرید بنزین کنیم، آن را با قیمت بسیار پایین بفروشیم و بعد برای تأمین کالاهای

رئیس‌جمهور در روز دانشجویان به دانشگاه شهید بهشتی رفت

امیدواری پزشکیان به عبور از تنگنای سیاسی و اقتصادی

در کشور داریم؛ پروژه‌هایی که کلنگ خورده‌اند اما نیمه‌کاره رها شده‌اند. با این حجم پروژه روی زمین مانده، باز هم می‌خواهیم پروژه جدید امضا کنیم؟ ما اعلام کرده‌ایم پروژه جدید نمی‌پذیریم و وعده غیرواقعی به مردم نمی‌دهیم. وی با بیان اینکه به اندازه‌ای که بودجه وجود دارد، کارها را انجام خواهیم داد، تاکید کرد: چرا وعده تو خالی به مردم می‌دهیم؟ امروز در تهران، کرج، قزوین و همه شهرهای اطراف تهران، فروش زمین به شکل وحشتناکی در حال انجام است؛ در حالی که جاه‌های زیر پای ما خالی می‌شود، بارندگی هم که کم شده و ما همچنان شهر را گسترش می‌دهیم. رئیس‌جمهور با بیان اینکه موضوع حجاب مسئله ساده‌ای نیست که با دستور و تحکم حل شود، خاطر نشان کرد: باید برای آن اقلیت ایجاد کرد. وی بیان کرد: بعد از آن که همسر در آن حادثه از دنیا رفت، من ماندم و بچه‌هایم. سال‌ها با آن‌ها زندگی کردم. با آن‌ها بحث می‌کردم؛ خیلی جاها حرف من را نمی‌پذیرفتند. من تلاش می‌کردم با گفت‌وگو قانع‌شان کنم، بعضی جاها

اساسی مردم ارز نداشته باشیم؟ آن وقت مردم چگونه باید زندگی کنند؟ این‌ها مسائلی است که باید با واقع‌بینی درباره‌شان حرف زد و راه‌حل پیدا کرد. پزشکیان افزود: ما تسلیم نخواهیم شد؛ برای همه این مشکلات راه‌حل وجود دارد که از مسیر علماء، متخصصان و افراد باتجربه می‌گذرد. اما برای یافتن راه‌حل، نخست باید مشکل را درست بشناسیم، سپس در مداخله‌ها و تصمیم‌گیری‌ها به یک زبان و نگاه مشترک برسیم. رئیس‌جمهور خاطر نشان کرد: بودجه‌ای که برای سال آینده نوشتیم، فقط دو درصد نسبت به بودجه امسال رشد داشته است؛ در حالی که تورم ما همان ۴۰-۵۰ درصد است. دولت صرفه‌جویی را از خودش شروع کرده و سعی کرده‌ایم هزینه‌ها را کاهش دهیم؛ عامل اصلی تورم دولت و بانک‌ها هستند. پول ما مشخص است؛ اما توقعات تا دل‌تان بخواهد زیاد است و وقتی می‌گوییم باید اجرا شود اما پول وجود ندارد پول چاپ می‌شود و تورم ایجاد می‌شود. پزشکیان در ادامه بیان کرد: هفت هزار همت یعنی هفت میلیون میلیارد تومان پروژه نیمه‌تمام

بقائی: هیچ تردید و شکی درباره حاکمیت ایران بر جزایر سه گانه وجود ندارد

هشدار ایران به اعراب درباره ماجراجویی‌های تازه

گروه سیاسی: اسماعیل بقائی سخنگوی وزارت خارجه دیروز یکشنبه در پاسخ به سؤالی درباره اصرار شورای همکاری خلیج فارس به تکرار ادعاها درباره جزایر سه گانه ایرانی و واکنش وزارت امور خارجه و همچنین «علی اکبر ولایتی» به این ادعاها گفت: موضع ما روشن است. به لحاظ تاریخی، حقوقی و آنچه در واقع امر وجود دارد، هیچ تردید و شکی درباره حاکمیت ایران بر جزایر سه گانه وجود ندارد. وی افزود: این بیانیه

تکرار ادعایی است که در گذشته هم مطرح شده است. ما این ادعاها را به هیچ عنوان نمی‌پذیریم. اینکه شخصیت‌ها، رسانه‌ها و سیاسیون به موضوعات مرتبط با حاکمیت ملی و تمامیت سرزمین ایران، واکنش نشان دهند، امری طبیعی است و هر ایرانی نسبت به این موضوع حساس است و این مطلب را نمی‌پذیرد. به گزارش «نقش جهان»، سخنگوی وزارت خارجه ایران افزود: توصیه ما به این کشورها این است که در گفتار و موضع‌گیری‌ها به گونه‌ای عمل شود که آب به آسیاب دشمن اصلی منطقه یعنی رژیم صهیونیستی نریزم. بقائی تاکید کرد: ایران همواره طالب دوستی و روابط خوب مبتنی با حسن همجواری با همه کشورهای همسایه و به این رویکرد خود ادامه می‌دهد، در عین حال حتماً از حاکمیت ملی و

تمامیت سرزمینی خود با اقتدار دفاع خواهد کرد. سخنگوی وزارت خارجه همچنین در ارتباط با دعوت عراقی از وزیر خارجه لبنان برای سفر به ایران و اینکه طبق برخی از اخبار منتشر شده وزیر خارجه لبنان این دعوت را نپذیرفته و از طرف دیگر در مصاحبه‌ای اعلام کرده که حزب الله لبنان تابع ایران است و در واقع ایران در امور داخلی لبنان دخالت می‌کند؛ گفت: بحث مداخله ایران در امور لبنان کاملاً یک بحث انحرافی است. ما هیچ مداخله‌ای در امور داخلی لبنان نداریم. و حزب الله یک نهاد و یک بخش ریشه‌دار و موثر در لبنان و جامعه بین‌المللی است و در مورد رفتارها و سیاست‌هایش، خودش تصمیم می‌گیرد. سخنگوی وزارت امور خارجه ایران در پاسخ به سؤالی در مورد روابط ایران و آژانس و نقش آفرینی

قانع می‌شدند و بعضی جاها نه. اگر دعوا می‌کردم، آیا فکر می‌کنید از من اطاعت می‌کردند؟ قطعاً نه. جامعه هم همین طور است؛ مردم برای من همانند فرزندان و خواهران و برادرانم هستند. نمی‌توان با دعوا، تحکم و اجبار، آن‌ها را به چیزی که می‌خواهیم برسانیم. رئیس‌جمهور گفت: ممکن است ظاهر برخی با سلیقه من هم‌خوانی نداشته باشد، اما این دلیل قضاوت نادرست نیست؛ ما باید با گفت‌وگو مسائل را حل کنیم، نه با دعوا و امر و نهی. حداقل من چنین شیوه‌ای بلد نیستم و معتقدم این مسیر مؤثر نیست. اعتقاد من این است که اگر یارانه‌ای وجود دارد، باید به همه مردم برسد؛ وضعیت فعلی بنزین نه تنها عادلانه نیست، بلکه به ضرر محرومان است و روزگار آنها را سخت‌تر می‌کند. پزشکیان بیان کرد: بین حرف و عمل تفاوت زیادی وجود دارد؛ اینکه ۴۷ سال است ادعا کردیم عدالت را پیاده خواهیم کرد، فقط ادعا بوده است. امروز با کمک مردم در هر نقطه‌ای که مدرسه نداشته‌ایم، مدرسه ساخته‌ایم؛ هر دانشگاهی ادعا دارد که می‌تواند صنعت و کشاورزی را بهبود ببخشد به میدان بیاید. رئیس‌جمهور یادآور شد: ۳۰ هزار مگاوات کسری انرژی داریم؛ ۲۰ هزار مگاوات از قبل وجود داشت، ۱۰ هزار مگاوات هم به‌خاطر کمبود آب پشت سدها بود؛ چون نیروگاه‌های برق‌آبی توانستند تولید کنند. تا امروز بیش از ۳ هزار مگاوات پنل خورشیدی نصب کرده‌ایم، بیش از ۴ هزار مگاوات هزینه‌ها را کاهش داده‌ایم و بیش از ۴ هزار مگاوات نوسازی و اورهال کرده‌ایم.

یادداشت

ورود ایران به دوران رکود تورمی شدید

■ محمد تقی فیاضی، کارشناس اقتصادی

در سال ۱۴۰۰، دولت سیزدهم در شرایطی مسئولیت اداره کشور را بر عهده گرفت که اقتصاد ایران با یکی از نااهم‌ترین و پرتنش‌ترین وضعیت‌های ارزی چند دهه اخیر مواجه بود. سال آغاز به کار دولت با شکافی چشمگیر میان نرخ ارز ترجیحی و نرخ ارز بازار همراه بود؛ شکافی که نه تنها عرصه را بر سیاست‌گذاری عقلانی تنگ کرده بود، بلکه بستر تولید رانت گسترده و فشار مضاعف بر منابع عمومی را فراهم می‌کرد. این وضعیت در حالی شکل گرفته بود که نرخ ارز ترجیحی، ۴۲۰۰ تومان تعیین شده بود اما نرخ ارز آزاد در بازار، در مقطعی تا ۲۶ هزار تومان صعود کرده بود؛ رقمی بیش از شش برابر نرخ ترجیحی که عملاً امکان مدیریت پایدار منابع را از دولت سلب می‌کرد. تأمین کالاهای اساسی و دارو در چنین شرایطی نیازمند تخصیص سالانه ۱۰ تا ۱۱ میلیارد دلار بود؛ رقمی که در برابر کسری بودجه سنگین دولت، به ویژه در سال‌های اخیر، تبدیل به معضلی پیچیده شده بود. انتخاب دولت میان دو مسیر دشوار قرار داشت: یا باید به سمت چاپ پول می‌رفت - که عملاً به معنای تورم فزاینده و بی‌ثباتی اقتصادی بود - یا باید به اصلاح نرخ ارز ترجیحی تن می‌داد؛ اصلاحی که اگر چه از منظر مالی ضروری بود، اما از نظر اقتصادی، تبعات گسترده‌ای به همراه داشت. همین ضرورت بود که دولت را واداشت تا در همان ماه‌های ابتدایی سال ۱۴۰۰ تصمیم به افزایش نرخ ارز ترجیحی بگیرد و حتی این موضوع را به صورت رسمی در لایحه بودجه مطرح کند. حذف ارز ترجیحی، اگر چه از نظر کاهش رانت و نزدیک کردن قیمت‌ها به واقعیت‌های اقتصاد کلان اقدامی اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسید، اما اثرات توری آن بلافاصله آشکار شد. بخش‌های حساس و حیاتی اقتصاد مانند مواد غذایی و دارو، اولین قربانیان این تغییر بودند. بازار ارز نیز در واکنشی سریع، نرخ دلار را از محدوده ۲۶ هزار تومان به حدود ۳۵ هزار تومان رساند؛ افزایشی بیش از ۳۰ درصد تنها در چند هفته. این جهش ارزی، از یک سو نشان‌دهنده تخلیه فشارهای انباشته ارزی بود و از سوی دیگر به مثابه آغاز دور جدیدی از تورم در سطح عمومی کالاها عمل کرد. واقعیت این است که ارز ترجیحی، هر چند بستری برای رانت‌های گسترده در سطوح وارداتی، توزیعی و حتی در مرحله مصرف فراهم کرده بود، اما در عمل موجب می‌شد قیمت برخی کالاها حیاتی برای عموم مردم قابل تحمل باقی بماند. وقتی چنین سازوکاری به‌طور ناگهانی حذف می‌شود دولت نیز ابزارهای حمایتی قابل اعتماد و مؤثر ارائه نمی‌کند. شوق قیمتی آن بلافاصله به جامعه منتقل نمی‌شود. در کنار اثرات مستقیم حذف ارز ترجیحی، نباید از انتظارات تورمی غافل شد. اقتصاد ایران سال‌هاست که نشان می‌دهد انتظارات تورمی در آن سرعت و حساسیتی بسیار بیشتر از سیاست‌های رسمی دارد. حتی پیش از آنکه سیاستی اجرا شود، جامعه، بازار و فعالان اقتصادی بر اساس گمانه‌زنی‌های خود واکنش نشان می‌دهند. وقتی دولت تصمیم به افزایش نرخ ارز ترجیحی یا قیمت بنزین می‌گیرد و همزمان مدعی می‌شود هدفش کنترل تورم است، جامعه در عمل برداشت دیگری دارد: این که دولت در تنگنای مالی گرفتار شده و به ناچار به سمت سیاست‌های تورم‌زاف‌رفته است. همین برداشت، موتور انتظارات تورمی را روشن می‌کند و تورم را به مسیری خودتقویت‌کننده می‌کشاند.

«نقش جهان» گزارش می‌دهد
سر در گمی بانک مرکزی در مدیریت ارزی

دولت باید به روشنی بگوید که منشأ افزایش نرخ ارز چیست: کمبود منابع؟ افزایش تقاضای سوداگری؟ ضعف در نظام نظارتی؟ مشکلات سامانه‌های ارزی؟ یا عوامل بیرونی؟ بدون پاسخ شفاف به این پرسش‌ها نمی‌توان انتظار داشت که جامعه احساس آرامش یا اعتماد داشته باشد.

■ دولت و بانک مرکزی، پاسخگو در برابر مردم

اکنون زمان آن رسیده که دولت و بانک مرکزی با ارائه توضیحات دقیق، پاسخ‌گوی این وضعیت باشند. مردم باید بدانند بر نامه دولت برای کنترل بازار چیست، چه ابزارهایی در اختیار دارد و چه اقداماتی در کوتاه‌مدت و بلندمدت در دستور کار قرار گرفته است. مجلس نیز به عنوان نماینده مردم حق دارد از مسئولانی که مدیریت اقتصاد کشور را بر عهده دارند، توضیح روشن و دقیق بخواهد. در نهایت آنچه که می‌توان به عنوان جمع‌بندی بیان کرد این است که ثبات بازار ارز نه یک مطالبه جناحی است و نه یک خواسته رسانه‌ای؛ بلکه ضرورتی برای حفظ ثبات اقتصادی و اجتماعی کشور است. ادامه وضع فعلی نه تنها معیشت مردم را تحت فشار قرار می‌دهد، بلکه سرمایه اجتماعی را نیز آسیب‌پذیر می‌کند. از این رو انتظار اصلی جامعه این است که دولت مسئولیت خود را به‌طور کامل انجام دهد؛ از توضیح صریح و شفاف ابدا داشته باشد و با استفاده از تمام ظرفیت‌ها، بازار ارز را به مسیر منطقی و قابل پیش‌بینی بازگرداند.

که پس فلسفه وجودی دستگاه‌های اقتصادی چیست؟ وقتی رئیس بانک مرکزی یا وزیر اقتصاد مسئولیت را می‌پذیرند، این پذیرش به معنای تعهد به کنترل بحران‌ها و پاسخ‌گویی درباره چالش‌های اقتصادی است. اگر مشکل از ضعف اجراء است باید جبران شود و اگر از نقص قانون است باید لایحه ارائه شود. اما بی‌تفاوتی و سکوت، قابل قبول نیست. رشد افسارگسیخته نرخ ارز تنها یک عدد در تابلوی صرافی‌ها نیست، بلکه پیامدهای اجتماعی گسترده‌ای دارد. کاهش قدرت خرید، ناامنی روانی، کاهش اعتماد عمومی، تشدید فعالیت‌های سوداگرانه، بی‌ثباتی محیط کسب‌وکار و حتی مهاجرت نیروی انسانی، از نتایج مستقیم افزایش نرخ ارز است. جامعه‌ای که هر روز با نگرانی منتظر قیمت دلار باشد، عملاً امکان برنامه‌ریزی بلندمدت ندارد. این وضعیت نه تنها اقتصاد، بلکه انسجام اجتماعی را نیز تهدید می‌کند. از سوی دیگر، سکوت یا بیان جملات کلی، موجب نگرانی بیشتر مردم می‌شود.

بی‌توجهی به این هشدارها امروز خود را در قالب فشار سنگین بر معیشت مردم نشان می‌دهد. دلار تنها یک شاخص مالی نیست، بلکه در ایران تبدیل به تعیین‌کننده اصلی قیمت‌ها شده و هر تغییر در آن آثار ماندگار بر سفره خانوارها دارد. حتی اگر نرخ ارز در دورهای کاهش پیدا کند، قیمت‌ها معمولاً به سطح قبلی بازمی‌گردند و همین امر باعث فرسایش بیشتر توان اقتصادی جامعه می‌شود.

■ ضرورت شفاف‌سازی دولت درباره مدیریت بازار ارز

در چنین وضعیتی، انتظار افکار عمومی از دولت این است که به جای اظهار نظرهای کلی، به‌طور شفاف توضیح دهد مشکل دقیقاً کجاست. نمی‌توان پذیرفت که بازار ارز به‌شکل رهاشده حرکت کند و دولت تنها نظاره‌گر باشد. مدیریت بازار ارز یک وظیفه حاکمیتی است و هیچ کشوری اجازه نمی‌دهد نرخ ارز بدون کنترل، هر روز یک رقم تازه ثبت کند. وقتی گفته می‌شود «کاری از دست دولت بر نمی‌آید»، پرسش اساسی اینجاست

گروه اقتصاد کلان: مسئله مدیریت بازار ارز چند سالی است که به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مردم و نمایندگان مجلس تبدیل شده و تقریباً هر روز در فضای عمومی بازتاب دارد. افزایش بی‌درپی نرخ ارز، نه تنها بر اقتصاد کلان اثر گذاشته، بلکه زندگی روزمره مردم را نیز تحت تأثیر قرار داده است. از هزینه خریدهای ساده و هزینه‌های کسب‌وکارها، همه چیز به نوسانات نرخ ارز گره خورده و این مسئله نگرانی عمیقی در جامعه ایجاد کرده است. به همین دلیل است که پرسش «افزایش دلار تا کجا ادامه دارد؟» دیگر فقط یک سؤال رسانه‌ای نیست و حتی رؤسای قوا نیز آن را مطرح می‌کنند. به گزارش «نقش جهان»، در این شرایط، پرسش مهمی که از دولت و بانک مرکزی انتظار می‌رود پاسخ دهند این است که آیا واقعاً در قوانین کشور مانعی برای کنترل بازار وجود دارد؟ اگر قانونی دست دولت را بسته، چرا شفاف اعلام نمی‌شود تا مجلس برای اصلاح آن اقدام کند؟ و اگر محدودیتی وجود ندارد، پس دلیل کم‌تحرکی یا بی‌توجهی در مدیریت بازار چیست؟ این سؤال نه برای مقصر سازی، بلکه برای روشن شدن واقعیت‌ها و ایجاد راه حل مطرح می‌شود. مردم حق دارند بدانند منشأ این رشد غیرمنطقی قیمت ارز چیست و چرا اقدام مؤثری برای توقف آن صورت نمی‌گیرد. سال‌هاست درباره خطر وابستگی اقتصاد به دلار هشدار داده شده و همواره تأکید شده که تقویت ریال یا بودا ولایت سیاست‌گذاری باشد، اما

مالیات ارزش افزوده با توان مردم همخوانی ندارد

خرید و فروشی دارد که مالیات بر ارزش افزوده می‌دهد، خریدهایی هم دارد که برای آنها مالیات پرداخت می‌کند لذا بخشی از این عدد حق دولت نیست و حق خریداران یا کسانی است که به این شرکت یا به این مودی کالا فروختند. به گفته فریدونی، سازمان مالیاتی ۸ درصد مالیات ارزش افزوده را در حال حاضر برای رستوران‌های لوکس فعال کرده و برای همه مودیان قابل اجرا نیست. یعنی این مقررات در حال حاضر صرفاً برای اصنافی (رستوران لوکس) فعال شده که دارای فروش روزانه هستند و با احتمال بسیار بالا اعتبار اندکی دارند یا اعتبار ندارند. لذا اعمال مالیات بر ارزش افزوده در حال حاضر صرفاً برای این گروه‌ها امکان‌پذیر است و برای سایر مودیان امکان‌پذیر نیست مگر اینکه با یک روش بی‌منطق اجرا شود. مدیر کل اسبق مالیات بر ارزش افزوده استان تهران با بیان این که بعید می‌دانم تعیین نرخ ۸ درصد دارای مبانی قوی

نسبت به وصول سهم خود اقدام می‌کند که از این منظر یک دست‌آور است. اما در بخش مالیات ارزش افزوده به دلیل وجود اعتبار برای مودی و امکان کسر اعتبار از مالیات فروش، محاسبه ۸ درصد به عنوان مازاد این منافع برای دولت کمی پیچیده و دارای ابهام است. اینکه صنعت رستوران اعتبار محدودی دارد و امکان این مطالبه ساده‌تر است نباید منجر به تعیین مالیات ۸ درصد شود. به نظر من مطالبه این مالیات در لحظه به نرخ تحقیق شده توسط مرکز تحقیقاتی مستقل دانشگاه می‌توانست منجر به پذیرش راحت‌تر توسط مودیان شود. این کارشناس امور مالیاتی تأکید کرد: مقررات مالیات بر ارزش افزوده بر این مبنا طراحی شده که مودی همکار سازمان مالیاتی محسوب می‌شود و به نیابت از سازمان امور مالیاتی و با نگاه همکاری، مالیات را از مصرف‌کننده نهایی مطالبه و به دولت پرداخت می‌کند. وی گفت: اگر فرض کنیم یک شرکت،

گروه اقتصاد کلان: فرسید فریدونی کارشناس امور مالیاتی در گفت‌وگو با ایسنا، درباره اقدام سازمان امور مالیاتی مبنی بر اینکه از اول دی‌ماه ۱۴۰۴ از صورت حساب‌های رستوران‌ها مبلغ هشت درصد به حساب سازمان مالیاتی واریز می‌شود اظهار کرد: در سال‌های ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ سازمان امور مالیاتی از ظرفیت مالیاتی ماده ۱۶۳ قانون مالیات‌های مستقیم استفاده کرد که در بخش مالیات عملکرد شرکت‌ها، مالیات علی‌الحساب را مطالبه کند. لذا همین کارکرد با استفاده از ظرفیت ماده ۱۷ قانون دایمی ارزش افزوده برای این منبع مالیاتی اتفاق افتاد. به اعتقاد من علت این موضوع هم محدودیت‌های بودجه‌ای و کاهش درآمدهای دولت است که قصد دارد از منابع مالیاتی برای جبران کسری بودجه خود استفاده کند. وی افزود: کسر مالیات در منبع یکی از روش‌های مدرن مالیات‌ستانی در دنیا محسوب می‌شود؛ چرا که دولت در لحظه تحقق منافع

دو پیک سالانه آنفلوآنزا؛ پیک دوم در زمستان و نوروز؛

کودکان در خط مقدم ابتلا به ویروس جدید

بهداشت حائز اهمیت است. تجربه توقف آموزش و تعطیلی طولانی مدت مدارس در سال‌های گذشته سبب آسیب زیادی به روند آموزش شد. میزان تعطیلی مدارس اغلب کشورها در دوران پاندمی کرونا نسبت به ایران بسیار کوتاه‌تر بود؛ بسیاری از کشورهای تلاش می‌کنند که با استانداردهای مدارس با روش‌های مختلف مانند تهویه مناسب هوا، و عدم حضور بیماران در مدرسه، مدارس به کانون بیماری تبدیل نشود و روند آموزش ادامه‌دار باشد. او گفت: اگرچه وزارت بهداشت، طرفدار استمرار آموزش است اما باید بدانیم که امسال رفتار ویروس کمی نسبت به سال‌های گذشته تغییر کرده و اغلب مبتلایان جزو گروه سنی ۵ تا ۱۴ سال هستند و به این دلیل است که افراد مبتلایان در مدارس در سال جاری بیشتر است. مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت به مدارس توصیه می‌کند که از توصیه‌نامه مشترک وزارت بهداشت و آموزش و پرورش پیروی کنند. رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت افزود: نکته مهم این است که تعطیلی طولانی مدت در این توصیه‌نامه لحاظ نشده است. براساس وضعیت شدت شیوع آنفلوآنزا در سال جاری و با احتساب روزهای تعطیل، پیش‌بینی می‌شود که آموزش غیرحضوری مدارس به مدت حداکثر و به شرط‌های دیگری ۵ تا ۷ روز و البته با تایید و تصمیم ستاد بحران استان می‌تواند پیک بیماری را کنترل کند؛ چرا که از تجمع کودکان و حضور افراد بیمار در مدارس جلوگیری می‌کند. رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه «تعداد مبتلایان در یک مدرسه چند درصد باشد آموزش به صورت غیرحضوری می‌شود؟» گفت: توصیه‌نامه مشترک دو وزارتخانه بهداشت و آموزش و پرورش براساس منابع علمی و فرهنگ عمومی کشور تنظیم شده است.

برخی استان‌های دیگر این روزها درگیر بیماری شده و پیک آنفلوآنزا را تجربه می‌کنند. او درباره پیک‌های بیماری آنفلوآنزا در کشور توضیح داد: ما به طور معمول، دو پیک آنفلوآنزا را در هر سال تجربه می‌کنیم. به‌طور معمول، پیک نخست بیماری در اواخر آبان ماه یا اوایل آذر آغاز می‌شود. پیک دوم این بیماری از اواخر بهمن ماه آغاز می‌شود و در دوران دید و بازدید نوروزی به اوج خود می‌رسد و تا پایان فروردین ادامه دارد. پیک دوم نسبت به پیک اول معمولاً از نظر تعداد خفیف‌تر است. مرادی درباره تعطیلی مدارس به دلیل ابتلای دانش‌آموزان به آنفلوآنزا نیز به ایسنا گفت: وزارتخانه‌های «بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» و «آموزش و پرورش» با همکاری یکدیگر نسبت به نگارش شیوه‌نامه فعالیت مدارس در زمان اپیدمی آنفلوآنزا اخیر اقدام کرده‌اند. پیش‌نهاد این شیوه‌نامه این است که آموزش مدارس براساس مولفه‌هایی مانند «پرسیدن ظرفیت مراکز درمانی»، «افزایش میزان ابتلای دانش‌آموزان یک مدرسه» و «ابتلای دانش‌آموزان با یک درصد خاص» برای مدت محدودی و حداکثر ۵ روز تا یک هفته با احتساب روزهای تعطیل و فقط برای گونه در گردش سالجاری غیرحضوری شود. رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت ادامه داد: آموزش دانش‌آموزان برای وزارت

بیماری در مقایسه با سال گذشته سریع‌تر و بیشتر است. نتایج بررسی وضعیت کشور ما و سایر کشورها بیانگر این است که آنفلوآنزای تیپ A نوع غالب این بیماری و ساب‌تیپ H3N2 است. آنفلوآنزای تیپ‌های گوناگونی دارد و این یکی از تیپ‌ها است. مرادی درباره تغییر سوس آنفلوآنزا توضیح داد: آنفلوآنزای تمام ویروس‌های تنفسی دچار تغییرات ژنتیکی سالانه می‌شود. اگر میزان تغییرات چندان زیاد نباشد، رفتار و الگوی ابتلا خیلی تغییر نمی‌کند. این در حالی است تغییر زیاد هر تیپ می‌تواند منجر به تغییر زیاد رفتار ویروس نسبت به گذشته شود. او با بیان اینکه تغییر گروه سنی مبتلایان از دیگر تفاوت‌های آنفلوآنزای سال جاری است، توضیح داد: بزرگسالان و افراد دارای بیماری‌های زمینه‌ای، اغلب مبتلایان سال‌های گذشته را تشکیل می‌دادند و این در حالی است که کودکان ۵ تا ۱۴ ساله، گروه غالب مبتلایان به آنفلوآنزا در سال جاری هستند. مرادی در ادامه صحبت‌هایش با بیان اینکه وارد پیک آنفلوآنزا شده‌ایم، تصریح کرد: اکنون روند ابتلا به بیماری بالا رفته و در بسیاری از استان‌های کشور شایع است. استان‌هایی که شیوع زودتر آنفلوآنزا را تجربه کرده‌اند، اکنون وضعیت بهتری دارند و به نظر می‌رسد که روند کاهشی را تجربه می‌کنند. این در حالی است که

گروه اجتماعی: موج ابتلا به عفونت‌های تنفسی در کشور شتاب گرفته و به اذعان رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، بسیاری از استان‌ها از آستانه هشدار عبور کرده‌اند؛ تصویری که نشان می‌دهد آنفلوآنزای امسال نه تنها سرعت سرایت بیشتری دارد بلکه الگوی ابتلا را نیز تغییر داده است... به گزارش «نقش جهان» و به گفته دکتر قباد مرادی، سهم عفونت‌های تنفسی در گردش به ۱۶ تا ۱۷ درصد رسیده و بررسی‌ها حکایت از غالب شدن سوس H3N2 در کشور دارد؛ سوشی با قابلیت سرایت‌پذیری بالا که بر خلاف سال‌های گذشته، این بار کودکان ۵ تا ۱۴ سال را در صدر مبتلایان قرار داده است. افزایش مراجعات به مراکز درمانی، تکمیل شدن ظرفیت بیمارستان‌ها در برخی زمان‌ها در برخی شهرها و بروز علائم گوارشی و تب‌های طولانی در کودکان، زنگ خطر جدی در این سوس آنفلوآنزا است. البته هم‌زمان آلودگی هوا نیز شدت اثر این بیماری‌ها را بیشتر کرده و رویه‌های ملتهب بیماران را مستعد آسیب مضاعف کرده است. مرادی در گفت‌وگو با ایسنا، ضمن تشریح روند بیماری، بر ضرورت پایبندی به توصیه‌های پیشگیرانه، استفاده از ماسک در فضاهای بسته و شلوغ، عدم مصرف خودسرانه آنتی‌بیوتیک و مراقبت ویژه از گروه‌های پرخطر تأکید می‌کند و هشدار می‌دهد که پیک امسال دست کم دو ماه تا دو ماه و نیم ادامه خواهد داشت. وی با بیان اینکه نسبت عفونت‌های تنفسی در کم‌ترین حالت ممکن در طول سال معمولاً حدود ۶ درصد است، تصریح کرد: در حال حاضر، میزان عفونت‌های تنفسی در گردش حدود ۱۶ تا ۱۷ درصد است. افزایش تعداد افراد دارای علائم عفونت‌های تنفسی به معنای افزایش عفونت‌های تنفسی در گردش است. او با بیان اینکه افزایش آنفلوآنزا در هفته دوم آبان ماه آغاز شد، تصریح کرد: شیب

انتقاد زاکانی از تصمیم کارگروه اضطرار آلودگی هوا؛ مردم را از تردد منع نکنید

شهردار تهران با انتقاد از تصمیم کمیته اضطرار آلودگی هوا برای تداوم اجرای طرح زوج و فرد تا پایان سال، این اقدام را «غیرمنصفانه» و «محروم کردن بخشی از جامعه از حقوق خود» خواند. علیرضا زاکانی در همین رابطه اظهار کرد: کمیته اضطرار تصمیمی گرفته‌اند که تا پایان سال طرح زوج و فرد را اجرا کنند. این عملاً محروم کردن بخشی از جامعه از حقوق خود است که از قبل برای خودشان پیش‌بینی کردند، آمدند و مشارکت کردند. وی با تأکید بر حق قانونی مردم برای تردد، افزود: مردم بر اساس یک نظم و امتیاز مشخصی که قانون به آنها داده، برای خودشان فرصت رفت و آمد با خودروی شخصی ایجاد کرده‌اند. به نظر من جزو صلاحیت‌های کمیته اضطرار نیست که پیشاپیش برای ماه‌های آینده تصمیمی بگیرد که عملاً مردم را از آن آسیب ببینند. شهردار تهران با تمایز قائل شدن بین شرایط «عادی» و «اضطراری» تصریح کرد: یک موقعیت است که شرایط، حتماً به عنوان شرایط اضطراری، آن مجموعه می‌تواند قواعد و چارچوب‌هایی را وضع کند. اگر هم روزمرگی مردم تحت تأثیر قرار می‌گیرد، باید یک ارزش افزوده بالاتری در اختیارشان باشد.

فاطمه و زهرا بیشترین فراوانی نام‌های دختران ایرانی

مرکز رصد جمعیت‌سازمان ثبت احوال کشور اعلام کرد: نام‌های فاطمه و زهرا بیشترین فراوانی نام‌های دختران ایرانی است. سازمان ثبت احوال، به مناسبت فرارسیدن میلاد با سعادت حضرت فاطمه زهرا (س) اعلام کرد: بیشترین نامگذاری دختران در کشور با نام مبارک حضرت فاطمه زهرا (س) صورت می‌گیرد که رتبه اول فراوانی نام دختران در کشور متعلق به نام فاطمه با بیش از ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر در کشور و رتبه دوم متعلق به نام زهرا با ۳ میلیون نفر در کشور است. براساس این گزارش، نام مریم، معصومه و زینب در رتبه‌های بعدی انتخاب نام دختران در کشور قرار دارند.

استاندار تهران: تعطیلی‌ها صرفاً براساس اعلام سازمان هواشناسی نیست

استاندار تهران گفت: تصمیم درباره تعطیلی ادارات، محدودیت اصناف یا تغییر در طرح ترافیک تنها براساس یک شاخص یا براساس اعلام سازمان هواشناسی نیست بلکه مجموعه‌ای از متغیرهای تخصصی در کارگروه اضطرار آلودگی هوا بررسی می‌شود. محمدصادق معتمدیان با بیان اینکه تعطیلی در پایتخت تأثیرات اقتصادی و اداری قابل توجهی دارد، اظهار کرد: هر تصمیم برای تعطیلی دستگاه‌های دولتی یا محدودیت فعالیت اصناف با توجه به نقش تهران به‌عنوان قطب اقتصادی کشور، تبعات گسترده‌ای به همراه دارد و طبیعی است که این موضوع با حساسیت و بررسی دقیق کارشناسی انجام شود. وی افزود: بخش‌هایی از این تبعات به تعطیلی دستگاه‌های دولتی و بخشی دیگر به اثرگذاری مستقیم آن بر اقتصاد تهران مرتبط است. علاوه بر این، اعمال محدودیت در تردد، تغییر در اجرای طرح ترافیک یا ایجاد محدودیت برای اصناف نیز پیامدهای قابل توجهی دارد.

رئیس پلیس فتای پایتخت اعلام کرد:

واریز هدی ۴ میلیونی به مناسبت شب یلدا ترند جدید کلاهبرداران سایبری

است از شماره فردی برای شمار سال شود که او را می‌شناسید و جزو مخاطبان تلفن همراه شماست، زیرا وقتی تلفن فرد هک می‌شود، برای مخاطبان دیگر نیز این پیام ارسال می‌شود. بر همین اساس فقط چون فرد آشنایی به شما چنین پیامکی را ارسال کرده، روی لینک کلیک نکنید. رئیس پلیس فتای پایتخت تأکید کرد: به محض اینکه تلفن همراه شما هک شد، آن را روی حالت پرواز قرار داده و فوراً به پلیس فتا مراجعه کنید. معظمی گودرزی هشدار داد که تمام سازمان‌ها، نهادهای دولتی و بانک‌ها با سرشماره‌ای که به نام آن نهاد یا بانک است برای شما پیامک ارسال می‌کنند و نباید به پیامک‌هایی که با شماره شخصی ارسال می‌شوند، اعتماد کرد.

توجه به این موضوع شاهد وقوع یک نوع کلاهبرداری جدید به بهانه این مناسبت خاص در پایان آذر ماه هستیم. رئیس پلیس فتای پایتخت ادامه داد: به این شکل که برای افراد پیامکی ارسال می‌شود که در آن ذکر شده «برای شب یلدا نفری ۴ میلیون واریز می‌کنند، روی لینک بزن تا چا نمونی» و از این طریق افراد را ترغیب کرده تا روی لینک کلیک کنند. معظمی گودرزی گفت: وقتی روی لینک کلیک می‌شود، می‌بینیم که بدافزاری روی تلفن همراه نصب می‌شود که باعث می‌شود تمام اطلاعات تلفن همراه اعم از اطلاعات و رمزهای حساب‌های بانکی در اختیار کلاهبردار قرار می‌گیرد و اینچنین حساب افراد را خالی می‌کنند. وی افزود: این پیامک‌ها ممکن

رئیس پلیس فتای پایتخت هشدار داد که اگر پیامکی با محتوای دریافت هدی ۴ میلیونی شب یلدا برای شما ارسال شد، از کلیک روی لینک آن خودداری کنید؛ زیرا این پیامک ترند جدید کلاهبرداران سایبری است و باعث خالی کردن حساب فرد می‌شود. سردار داوود معظمی گودرزی در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به ترندهای مختلف کلاهبرداران سایبری، گفت: متأسفانه علیرغم تلاش‌های انجام شده، هنوز هم نیمی از پرونده‌های پلیس فتا مربوط به کلاهبرداری از طریق فیشینگ یا ارسال لینک‌های آلوده است که می‌تواند شهروندان در مواجهه با پیام‌هایی که حاوی لینک هستند، دقت بیشتری داشته باشند. وی با بیان اینکه نزدیک به مناسبت شب یلدا هستیم، افزود: با

روی خط خبر

ماینها در مناطق غیر صنعتی و خانگی نصب شده‌اند

خسارت سنگین استخراج رمزارز به اقتصاد ایران

گروه زیربنایی: در حالی که بخش مهمی از ناترازی برق کشور به فعالیت ماینرهای غیر مجاز نسبت داده می‌شود، خسارتی که این مراکز به شبکه و اقتصاد ملی وارد می‌کنند غیر قابل جبران توصیف شده است؛ ماینرهایی که با مصرف برق یارانه‌ای، سودهای کلان به دست می‌آورند اما هزینه آن را مردم و صنعت برق می‌پردازند. اکنون با وجود تعیین تعرفه صنعتی برای مزارع مجاز، بخش قابل توجهی از استخراج رمزارز همچنان به شکل غیر قانونی انجام می‌شود. به گزارش ایسنا، بی‌تردید استفاده غیر مجاز از ماینرها یکی از عوامل ناپایداری شبکه برق است. این فعالیت نه تنها باعث افزایش مصرف و فشار بر شبکه برق می‌شود بلکه در بسیاری از موارد موجب آتش‌سوزی و خسارت به اموال مردم شده تا جایی که آتش‌سوزی ناشی از ماینرهای غیر مجاز، به املاک همسایگان سرایت و خسارات بیشتری به آنها وارد کرده است. ماینر (استخراج‌گر) به فردی گفته می‌شود که دستگاه‌های لازم برای استخراج رمزارز را در اختیار دارد. ماینرینگ به فرآیند استخراج ارزهای دیجیتال به‌ویژه بیت‌کوین اشاره دارد. در این فرآیند، ماینرها با استفاده از تجهیزات خاص، معادلات پیچیده ریاضی را حل می‌کنند تا تراکنش‌ها را تأیید کرده و ارز دیجیتال جدیدی تولید کنند. این فرآیند نیاز به انرژی برق بالایی دارد و به همین دلیل یکی از نگرانی‌های اصلی در زمینه ماینرینگ، مصرف بالای انرژی است. به طور کلی در سال‌های

اخیر، کشور با چالش‌های جدی در زمینه تأمین برق مواجه بوده و یکی از موضوعاتی که به‌طور مکرر در این زمینه مطرح می‌شود، ارتباط قطعی برق با ماینرینگ و دستگاه‌های استخراج رمزارز است. قطعی‌های اخیر برق در کشور تا حدی به فعالیت ماینرهای غیر مجاز بازمی‌گردد و دولت با همکاری نهادهای قضایی و انتظامی تلاش دارد این مراکز را شناسایی و محدود کند. بخش دیگری از مشکل مربوط به چگونگی امنیت و مدیریت مزارع مختلف ماینرینگ است که توانسته‌اند به راحتی برق شبکه‌های صنعتی، کشاورزی و مهندسی را تحت تأثیر قرار دهند. محمدالداد - معاون انتقال و تجارت خارجی شرکت توانیر - در یک گفت‌وگوی رادیویی در این باره اعلام کرده است: مصرف ماینرها تنها حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد ناترازی شبکه را تشکیل می‌دهد و هر ماینر به طور متوسط بین ۲ تا ۳.۵ کیلووات برق مصرف می‌کند که در ماه بیش از ۲۵۰ کیلووات ساعت می‌شود و بیش از ۱۰ برابر الگوی مصرف متوسط خانوارهای

مماشات، ماینرهای غیر مجاز را شناسایی کرده و با استخراج کنندگان غیر قانونی رمزارز برخورد و با کمک دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی برق آنها را قطع کند. در مجلس مقابله با استخراج غیر قانونی رمزارز تبدیل به یک مطالبه جدی شده است تا جایی که رضانعلی سنگدوینی - نایب‌رئیس کمیسیون انرژی با اعلام حمایت مجلس از اقدام وزارت نیرو برای مقابله با ماینرهای غیر مجاز، گفته استخراج غیر قانونی رمزارز تخلف است و باید برای مقابله با این تخلفات مقرراتی وجود داشته باشد. احمد انارکی - عضو کمیسیون اقتصادی مجلس نیز تأکید دارد که بخشی از ناترازی برق به استخراج غیر مجاز رمزارزها مربوط است. وقتی هزینه برق در ماه حدود ۱۰۰۰ دلار و سود درآمد حاصل از استخراج بیت‌کوین ۸۰ هزار دلار است طبیعی است که عده زیادی از پشت کنتور برق بگیرند و به شکل غیر مجاز به استخراج رمزارز روی بیاورند. در حال حاضر ماینرها عمدتاً در مناطق غیر صنعتی، خانگی، کشاورزی، تجاری، شهری و روستایی نصب شده‌اند و در جایی که شبکه تکافوی لازم برای جبران این میزان بار را ندارد هم تأسیسات و هم وسایل برقی مردم به دلیل افت و نوسان ولتاژ دچار آسیب‌دیدگی می‌شوند که این خسارت مستقیماً به مردم وارد می‌شود. به گفته مجری نظارت و ساماندهی استخراج رمزارز درارایی‌های شرکت توانیر، از بیش از ۳۰۰۰ مرکز استخراج ماینر بیش از ۲۲ هزار ماینر کشف شده که برق ۲۲۰ هزار خانوار را مصرف می‌کردند.

اختصاص حجم بالای یارانه انرژی به ۵۰ درصد مشترکان پر مصرف

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت: اخذ قیمت صادراتی گاز از مشترکان پر مصرف خانگی، یک گام مثبت و مهم در سیگنال دهی قیمت به ثروتمندان و عادلانه کردن توزیع یارانه انرژی است. امیر توکلی، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس در گفت‌وگو با تسنیم، در مورد محاسبه قیمت گاز مصرفی مشترکین پر مصرف با قیمت گاز صادراتی، گفت: همانطور که مستحضر هستید، یکی از موضوعاتی که همه ما با آن دست و پنجه نرم می‌کنیم، ناترازی در مصرف انرژی است. به اعتقاد من، این نگاه ویژه می‌تواند به رفع ناترازی کمک کند و تصویر منطقی از وضعیت موجود ارائه دهد. وی در رابطه با اینکه یارانه‌های پنهان انرژی باید اصلاح شوند و دولت موظف است که صرفاً به مشترکان درون الگوی بهینه مصرف، یارانه انرژی دهد و مصارف خارج از الگوی بهینه مصرف از یارانه انرژی بهره‌ای نبرند؛ اظهار کرد: ناترازی که امروز در مورد آن صحبت می‌کنیم، ممکن است سال‌ها ادامه داشته باشد. توکلی در رابطه با اقدام مثبت در اخذ قیمت صادراتی از مشترکان پر مصرف که عمدتاً ثروتمند نیز هستند؛ ادامه داد: حدود ۲ تا ۵ درصد از مشترکین جزو مشترکین پر مصرف هستند که عموماً وابسته به طبقات ثروتمند جامعه هستند ولی حجمی بسیار زیاد از یارانه انرژی را در وضعیت فعلی دریافت می‌کنند.

شناسایی ۱۰۶۰۰ ساختمان نایمن در تهران

رئیس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی از شناسایی ۱۰۶۰۰ ساختمان نایمن در تهران خبر داد و گفت: ۱۷ درصد از این ساختمان‌ها در گرید نایمن با خطر خیلی بالا قرار دارند. غزال راهب رئیس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی در پاسخ به تسنیم با اشاره به تکالیف تعیین شده در حوزه مدیریت بحران و برنامه هفتم توسعه در رابطه با ساختمانهای نایمن، اظهار کرد: در هر دوی این اسناد، ضروری است ساختمان‌های مهم و بلندمرتبه در سطح کشور شناسایی شوند. این اقدام در استان تهران پیش رفته و تاکنون حدود ۱۰ هزار ساختمان نایمن با همکاری سازمان مدیریت بحران شهرداری تهران شناسایی شده است. به‌طور مشخص، بالغ بر ۱۰۶۰۰ ساختمان بازدید شده و نتایج ارزیابی بیش از ۹۱۰۰ ساختمان از این مجموعه استخراج شده است.

برنامه‌های تشویقی جدید برای کاهش مصرف آب

معاون شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور با اشاره به اینکه قیمت تمام‌شده آب بیش از ۶۵۰ تومان است، تصریح کرد: تا دو برابر الگو نیز تعرفه حمایتی اعمال می‌شود، در حالی که برای مصرف بیش از دو برابر، تعرفه بازدارنده تعیین شده است. مسعود علویان صدر با تأکید بر سیاست‌های وزارت نیرو در زمینه مدیریت مصرف آب گفت: هدف ما ایجاد سازگاری در مردم برای استفاده بهینه از منابع آبی است و همه برنامه‌ها و امکانات ما بر همین اساس تعریف شده است. وی با بیان اینکه میزان مصرف آب برای هر فرد در مناطق گرمسیری بالاتر است، افزود: برای هر شهر کشور، الگوی مصرف خانوار مشخص شده و به‌طور متوسط، مصرف هر فرد ۱۳۰ لیتر در شبانه‌روز در نظر گرفته شده است.

عدم قطعیت‌های ژئوپلیتیکی تشدید شده است

احتمال سقوط نفت به زیر ۶۰ دلار در سال آینده

موردنوز و ثلا و آب و هوای زمستانی آمریکایی‌ها می‌تواند روند کاهش قیمت‌ها را آهسته کند. تحلیلگران مک کواری معتقدند که طبق جدیدترین پیش‌بینی سه ماهه این بانک، اوپک پلاس باید در نیمه دوم سال ۲۰۲۶، برای تثبیت بازار در جبهه کاهش پیش‌بینی شده قیمت‌ها، کاهش تولید را اعمال کند. بانک ABN AMRO پیش‌بینی می‌کند که نفت خام برنت در سه ماهه اول سال ۲۰۲۶، به طور متوسط ۵۸ دلار در هر بشکه باشد و به تدریج با تشدید مسازاد عرضه، به ۵۲ دلار در هر بشکه کاهش یابد و در نهایت تا پایان سال، به ۵۰ دلار در هر بشکه برسد و میانگین سالانه آن ۵۵ دلار در هر بشکه باشد. او له والبا، تحلیلگر کالا در بانک SEB، هفته گذشته گفت: «ما همچنان مسیر کمترین مقاومت را به سمت نزولی می‌بینیم. افزایش تنش میان واشنگتن و ونزوئلا، اندکی

۲۰۲۶، به طور متوسط زیر ۶۰ دلار در هر بشکه باشد. اداره اطلاعات انرژی آمریکا در گزارش اخیر «چشم‌انداز کوتاه‌مدت انرژی» (STEO) خود، پیش‌بینی کرد ذخایر جهانی نفت تا سال ۲۰۲۶، همچنان، افزایش یابد و در ماه‌های آینده فشار نزولی بر قیمت نفت وارد کند. این برنت در سه ماهه اول سال ۲۰۲۶، به طور متوسط به ۵۴ دلار در هر بشکه و در کل سال ۲۰۲۶، به میانگین ۵۵ دلار در هر بشکه کاهش یابد. با این حال، پیش‌بینی این آژانس از قیمت نفت برنت برای سال ۲۰۲۶، به دلیل ذخیره‌سازی چین و تشدید تحریم‌ها علیه روسیه، سه دلار در هر بشکه بیشتر از چشم‌انداز ماه قبل است. گروه مک کواری نیز قیمت پایین‌تری را برای نفت در سال آینده پیش‌بینی کرد، اما خاطر نشان کرد تحریم‌های روسیه، عدم اطمینان در

گروه زیربنایی: بانک‌های سرمایه‌گذاری در پیش‌بینی‌های جدیدشان در هفته‌های اخیر اعلام کرده‌اند که قیمت نفت در سال آینده، به‌طور متوسط زیر ۶۰ دلار در هر بشکه خواهد بود. به گزارش ایسنا، تحلیلگران می‌گویند پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۶، قیمت نفت برنت و نفت وست تگزاس اینترمدیت آمریکا (WTI) از سطوح فعلی ۶۳ دلار در هر بشکه و ۶۰ دلار در هر بشکه کاهش یابد، زیرا عرضه بیش از حد نفت، بازار را تحت الشعاع قرار خواهد داد. عوامل ژئوپلیتیکی مطمئناً در قیمت نفت در سال آینده نقش خواهند داشت. با وجود عدم قطعیت‌های ژئوپلیتیکی فراوان، اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) و بانک‌های وال استریت به عوامل بنیادی نگاه می‌کنند و همچنان نسبت به روند قیمت نفت در سال آینده بدبین هستند و پیش‌بینی می‌کنند که قیمت‌ها در سال

یادداشت

«نقش جهان» به واکاو نامہ ۱۸۰ اقتصاددان به رئیس جمهور می پردازد؛

دعوت به انجام اصلاحات اقتصادی

است که اقتصاددانان «سرمايه اجتماعي لازم برای اصلاحات» می نامند. بدون اعتماد عمومی، حتی بهترین برنامه های اقتصادی نیز محکوم به شکست اند، زیرا مردم به مثابه ذی نفعان اصلی اقتصاد، اگر احساس کنند تصمیمات بر خلاف منافع آنان است، مقاومت می کنند یا از همراهی با سیاست های جدید سر باز می زنند. در این میان، یکی از مهم ترین نکات نامه، تأکید بر این اصل است که «دولت باید نخستین نهادی باشد که هزینه های زائد، پرهزینه و کم بازده خود را کاهش می دهد». این جمله، نه یک توصیه تکراری بلکه درخواست صریح برای بازبینی در ساختار بودجه عمومی کشور است؛ جایی که در طول دهه های گذشته، ردیف های هزینه ای بسیاری به دلایل سیاسی، امنیتی، اداری یا به واسطه ساختارهای بروکراتیک انباشته شده اند. حذف یا اصلاح این ردیف ها معمولاً با مقاومت های درونی همراه است، زیرا منافع گروه های مختلف به آن ها گره خورده است. اما همان گونه که امضاکنندگان یادآوری می کنند، اصلاح اقتصادی بدون اصلاح بودجه ممکن نیست؛ زیرا اگر سمت هزینه دولت تغییر نکند، منابع حاصل از اصلاح قیمت ها تنها برای جبران کسری های ساختاری مصرف می شود و هیچ گاه به خدمات عمومی یا حمایت از مردم نمی رسد. به بیان روشن تر؛ جامعه باید ببیند که دولت نیز سهم خود را از این اصلاحات می پردازد. اگر مردم احساس کنند که مسئولیت اصلاحات یک سو به بر دوش آنهاست، هیچ انتظار همراهی نباید داشت. به همین دلیل، نامه بر «طراحی دقیق زیرساخت های حمایتی و ساز و کارهای جبرانی» تأکید می کند.

نیازمند رجوع به تجربه های گذشته است. کمتر جامعه ای در دنیا، به اندازه ایران، تجربه اجرای سیاست های پریسک اقتصادی بدون گفت و گو و بدون اجماع سازی اجتماعی داشته است. تجربه افزایش ناگهانی قیمت بنزین در سال های گذشته که بدون طراحی دقیق ساز و کارهای جبرانی، بدون اطلاع رسانی شفاف، و بدون آماده سازی افکار عمومی اتفاق افتاد، مسیری است که جامعه هنوز آثار آن را فراموش نکرده است. آن اقدام نه تنها اثر تورمی قابل توجهی داشت، بلکه زنجیره ای از بی اعتمادی ها را تشدید کرد و نشان داد که «اصلاح قیمت» اگر به ابزار «شوکرمانی» تبدیل شود، نه تنها مشکلی را حل نمی کند، بلکه دستاوردهای اجتماعی سال ها را نیز تخریب می کند. در مقابل، نامه اخیر نشان می دهد که اصلاحات اقتصادی تنها زمانی معنا دارد که در بستریک «پیمان اجتماعی جدید» اتفاق بیفتد؛ پیمانی که در آن دولت شفاف بگوید چه می کند، چرا می کند و منابع آزاد شده را دقیقاً در کجا هزینه خواهد کرد. این شفافیت، اگرچه در ظاهر یک خواسته ساده است، اما در واقع همان چیزی

اصلاحات را تحمل کنند، دولت نیز باید هزینه بدهد.» این جمله، اگر چه ساده به نظر می رسد، اما جوهره یکی از مهم ترین مشکلات اقتصاد سیاسی ایران را هدف قرار می دهد؛ اینکه معمولاً سیاست های ناکارآمد یا پرهزینه سال ها ادامه می یابند، و زمانی که فشارهای مالی دولت افزایش می یابد، نخستین و آسان ترین گزینه همان افزایش قیمت ها است؛ گویی همیشه جامعه باید نخستین قربانی بی تدبیری ها باشد.

نامه ۱۸۰ استاد دقیقاً از این جا آغاز می شود؛ از نقد این چرخه معیوب، امضاکنندگان از یک سو تأکید می کنند که اصلاح قیمت انرژی به دلیل حجم عظیم پارانهای پنهان - که بخش بزرگی از آن به جیب دهک های پردرآمد و پر مصرف می رود - امری اجتناب ناپذیر است، و از سوی دیگر هشدار می دهند که اجرای این اصلاحات بدون توجه به توان معیشتی اقشار کم درآمد و بدون باز آرای سمت هزینه های دولت، تنها به تعمیق نابرابری ها می انجامد و می تواند پیامدهای اجتماعی جبران ناپذیری بر جای گذارد. درک عمق این هشدار

گروه اقتصاد کلان؛ بحث اصلاحات اقتصادی در ایران، به ویژه در حوزه قیمت حامل های انرژی، سال ها است که یکی از اصلی ترین موضوعات اختلاف نظر میان دولت ها، کارشناسان، و جامعه بوده است. هر چند تقریباً تمام اقتصاددانان در یک نقطه اتفاق نظر دارند: استمرار وضعیت موجود نه ممکن است، نه عادلانه، و نه کارآمد. اما راه و روش این اصلاحات، شکل اجرای آن، زمان بندی مناسب، و به ویژه شیوه جبران فشار بر دهک های کم درآمد، همواره محل اختلاف و چالش بوده است. به گزارش «نقش جهان»، نامه اخیر ۱۸۰ نفر از اقتصاددانان، استادان و پژوهشگران حوزه های اقتصاد، علوم اجتماعی و سیاست گذاری را می توان یکی از مهم ترین گام ها برای باز کردن دوباره باب گفت و گو در باره اصلاحات اقتصادی دانست؛ آن هم در فضایی که جامعه ایران از فشارهای معیشتی، تورم مزمن، کاهش قدرت خرید و فرسایش اعتماد عمومی رنج می برد. این نامه از این منظر اهمیت دارد که نه یک بیانیه انتقادی صرف است و نه تأیید بی چون و چرای برنامه های احتمالی دولت. بلکه کوششی است برای بازگرداندن عقلانیت به نقطه تصمیم، و دعوتی برای آن که اصلاحات اقتصادی در مسیری صورت گیرد که کمترین آسیب را به اقشار شکننده وارد کند و از سوی دیگر، دولت را وادار سازد بار سنگین ناکارآمدی ساختاری خود را نیز بر دوش بگیرد. در واقع، این نامه نه تنها متوجه ضرورت افزایش قیمت حامل های انرژی است، بلکه به روشی صریح و کم سابقه بر یک حقیقت ساده اما مهم دست می گذارد: «هر گاه از مردم انتظار می رود بار

نقش نرخ ارز در

سر نوشت اقتصادی کشور

■ یحیی آل اسحاق؛ رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق

نرخ ارز در اقتصاد ایران، تنها یک متغیر مالی ساده نیست؛ بلکه شاخصی کلیدی و تعیین کننده است که بر مسیر حرکت اقتصاد، تورم، رشد تولید، تجارت خارجی و حتی رفتار روزمره مردم تأثیری عمیق می گذارد. بسیاری از اقتصاددانان نرخ ارز را بازیگر اصلی تحولات اقتصادی می دانند و برخی دیگر، هر چند آن را عامل اول نمی شمارند، اما بر اهمیت بنیادین آن در ساختار اقتصادی کشور تأکید دارند. در مجموع، اجماعی گسترده وجود دارد که نرخ ارز یکی از محورهای اساسی تعیین کننده ثبات اقتصادی و یکی از مهم ترین متغیرهای تأثیرگذار بر زندگی مردم است. اهمیت نرخ ارز از آنجا ناشی می شود که این متغیر نقشی تنظیم کننده در فرآیند تولید ملی دارد. تقریباً تمام بخش های تولیدی کشور، از واردات مواد اولیه و تجهیزات گرفته تا هزینه های حمل و نقل و صادرات، تحت تأثیر تحولات بازار ارز قرار دارند. بنابراین مدیریت صحیح و پایدار این بازار، شرط لازم برای ایجاد ثبات اقتصادی و کاهش نوسانات است. از سوی دیگر، نرخ ارز بازتابی از ارزش پول ملی است؛ ارزش پولی که مردم آن را هر روز لمس می کنند و کوچک ترین تغییر آن، در سفره خانوار با افزایش قیمت کالاها و خدمات دیده می شود. زمانی که ارزش پول ملی به دلایل تورمی سیاسی کاهش می یابد، یکی از رفتارهای طبیعی مردم، حرکت به سمت خریدار برای حفظ ارزش دارایی هایشان است. این رفتار که ناشی از بی اعتمادی و نااطمینانی نسبت به آینده اقتصادی است، خود به افزایش تقاضا و تشدید نوسانات بازار ارز دامن می زند. تورم بالا، نااطمینانی نسبت به آینده و تنش های داخلی و خارجی، سه محرک اصلی این نوع تقاضاهای احتیاطی محسوب می شوند. عامل مؤثر دیگری که بر نوسانات قیمت ارز تأثیر می گذارد، پدیده خروج سرمایه است. هنگامی که فعالان اقتصادی چشم انداز اقتصاد را نامطلوب می بینند، تلاش می کنند دارایی های خود را از کشور خارج کنند تا از ریسک های بالقوه مصون بمانند. این رفتار، به ویژه در دوره هایی که تهدیدهای سیاسی، تنش های خارجی یا فشارهای تحریمی شدت می گیرد، تشدید می شود و تأثیر قابل توجهی بر افزایش تقاضا و التهاب بازار ارز دارد. در کنار این عوامل، نباید از نقش دلالتی و سفته بازی غافل شد. گروهی از فعالان غیرمولد در بازار ارز با هدف کسب سود از نوسانات، به خرید و فروش سریع ارز می پردازند. این سوداگران که گاهی به صورت سازمان یافته فعال هستند، با ایجاد موج های خرید و فروش، بازار را متلاطم تر می کنند. افزایش قیمت ها آنها را به فروش تقویتی می کند و کاهش قیمت ها به عرضه خرید دوباره. این چرخه خودساخته، نه تنها بر عرضه و تقاضای لحظه ای تأثیر می گذارد بلکه به بی ثباتی بیشتر دامن می زند. در کنار مجموعه عوامل داخلی، انتظارات تورمی و تنش های سیاسی خارجی نیز نقشی مهم در تحریک بازار ارز دارند. به طور مشخص، در سال های اخیر بخش قابل توجهی از نوسانات ناشی از جنگ اقتصادی و طراحی های بیرونی بوده است. افزایش نرخ ارز، یکی از ابزارهای فشار بر اقتصاد و جامعه ایران است و ترکیب آن با ضعف های داخلی، می تواند فضای اقتصادی کشور را شکنندتر کند. برای نمونه، در برخی دوره ها محرک هایی در بازارهای هرات، دویبی و حتی مناطق مرزی نظیر کردستان فعال شده اند که عملاً خارج از کنترل بانک مرکزی و نظام مالی کشور قرار دارند و می توانند بازار داخل را متاثر کنند.

بر خورد با دلالتی، هدف قانون مالیات بر سوداگری

قانون مورد بحث پردازد. عبدالمهدی گفت: مردم، هراسی نسبت به قانون مالیات بر سوداگری نداشته باشند. آنچه در جامعه در خصوص این قانون مطرح می شود، درست نیست. قانون مالیات بر سوداگری نه تنها زندگی عادی و روزمره مردم را هدف قرار نمی دهد و مختل نمی کند بلکه کمک بزرگی به تقویت تولید و مشارکت بیشتر مردم در اقتصاد خواهد کرد و زمینه رشد تولید را فراهم خواهد کرد؛ هدف اصلی این است که با فعالیت های سوداگرانه و مخرب مقابله شود. وی ادامه داد: شفاف سازی و انضباط بخشی به فعالیت های اقتصادی در نهایت به نفع عموم مردم است. این اقدام یکی از وظایف حاکمیت است و باید یک فضای اقتصادی سالم و پویا ایجاد کند.

از طرف دیگر زمینه را برای تحرک اقتصادی به وجود می آورند. این طور فعالیت ها باید حتی الامکان در جامعه گسترش پیدا کند. وی ادامه داد: اما افرادی که به سوداگری مشغول هستند، تنها منافع خودشان را تأمین می کنند و به اقتصاد ملی و در نهایت معیشت مردم ضربه می زنند. بنابراین، حاکمیت باید با جدیت با این طور اقدامات مقابله کند. این نماینده مجلس خاطر نشان کرد: قانون مالیات بر سوداگری با هدف مقابله با فعالیت های مخرب و سوداگرانه در تاریخ ۸ تیرماه سال جاری مصوب شد. مصوبات مجلس در راستای حل مشکلات کشور در بخش های گوناگون است و اجرای دقیق آن ها می تواند کمک کننده باشد. در همین راستا، حاکمیت باید به اجرای

گفته این نماینده مجلس، سوداگری اثرات مخرب شدیدی برای اقتصاد ملی دارد. به همین دلیل باید مقابله با آن با جدیت در دستور کار باشد. با توجه به اثرات منفی که این نوع اقدامات بر اقتصاد دارند، افراد حق ندارند با هدف کسب سود آنی به این طور فعالیت ها اقدام کنند و برای دیگران مشکل به وجود بیاورند. وی ادامه داد: اعضای جامعه مانند دانه های یک تسبیح به یکدیگر ربط دارند و افراد نمی توانند هر کاری که تمایل دارند، انجام دهند. در شرایط فعلی که از سوداگری مالیات اخذ نمی شود، بخش زیادی از نقدینگی کشور به این حوزه سوق داده شده است. عبدالمهدی گفت: افرادی که از طریق انجام کارهای درست و قانونی به سود می رسند، از یک طرف منفعت خودشان را تأمین می کنند

گروه اقتصاد کلان؛ بیت اله عبدالمهدی، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات کشور با اشاره به این موضوع که مقابله با سوداگری از اهمیت زیادی برخوردار است و با جدیت باید در دستور کار باشد، تصریح کرد: هر اقدامی که در راستای مقابله با سوداگری و حمایت از تولید باشد، مثبت ارزیابی می شود و باید حاکمیت نسبت به اجرای این طور سیاست ها اهتمام جدی داشته باشد. به

روی خط خبر

«نقش جهان» از چالش‌های تامین مواد اولیه، فرسودگی ماشین‌آلات و فشار قاچاق بر تولیدکنندگان داخلی گزارش می‌دهد

صنعت نساجی در آستانه فروپاشی

گروه صنعت و تجارت: صنعت نساجی ایران به‌عنوان یکی از قدیمی‌ترین صنایع تولیدی کشور، امروز در نقطه‌ای حساس قرار گرفته است. این صنعت که در شهرهایی چون یزد، کاشان، اصفهان و خراسان سابقه‌ای چندصدساله دارد، نه تنها بخشی از هویت اقتصادی و فرهنگی ایران محسوب می‌شود، بلکه در دهه‌های گذشته سهم قابل توجهی در اشتغال و صادرات غیرنفتی داشته است. به گزارش «نقش جهان»، با این حال، مجموعه‌ای از چالش‌های پیچیده و در هم تنیده، آینده این صنعت را با تهدید جدی مواجه کرده است. کمبود مواد اولیه، تخصیص محدود ارز، فرسودگی تجهیزات، تحریم‌های بین‌المللی و قاچاق گسترده پوشاک، پنج محور اصلی بحران در این حوزه هستند. این مشکلات نه تنها تولیدکنندگان را تحت فشار قرار داده، بلکه توان رقابت محصولات داخلی را کاهش داده و بازار مصرف را به سمت کالاهای وارداتی و قاچاق سوق داده است. فعالان این حوزه هشدار می‌دهند که اگر چاره‌جویی فوری و راهبردی برای این مشکلات صورت نگیرد، خطر کوچک‌تر شدن و خروج تدریجی واحدهای تولیدی از بازار بیش از پیش جدی خواهد شد. در چنین شرایطی، حفظ جایگاه نساجی ایران نیازمند تصمیمات کلان و حمایت‌های هدفمند است. یکی از مهم‌ترین چالش‌های صنعت نساجی، عدم دسترسی پایدار به مواد اولیه‌ای همچون الیاف پلی‌استر، نخ، پنبه و رنگ‌های تخصصی است. نوسان قیمت و عرضه این مواد موجب بی‌ثباتی در تولید شده و بسیاری از واحدها را در شرایطی قرار داده که بر نامه‌ریزی بلندمدت عملاً غیرممکن است. تحلیل کارشناسان

نشان می‌دهد که وابستگی بیش از ۸۰ درصدی به واردات پنبه، صنعت را در برابر هر شوک بین‌المللی آسیب‌پذیر کرده است. این وابستگی نه تنها هزینه‌های تولید را افزایش داده، بلکه رقابت‌پذیری محصولات داخلی را کاهش داده و بازار داخلی را به سمت واردات و قاچاق سوق داده است. علاوه بر این، مشکلات ناشی از تخصیص ارز و محدودیت‌های بانکی نیز روند واردات مواد اولیه را دشوارتر کرده و بسیاری از تولیدکنندگان را با کمبود جدی مواجه ساخته است. در چنین شرایطی، حمایت از تولید داخلی پنبه و توسعه کشت آن می‌تواند یکی از راهکارهای کلیدی برای کاهش وابستگی باشد. همچنین ایجاد زنجیره‌های تأمین پایدار و شفاف‌سازی فرآیند تخصیص ارز، می‌تواند بخش مهمی از مشکلات موجود را برطرف کند. فعالان صنعت نساجی بارها تأکید کرده‌اند که عدم پیش‌بینی‌پذیری در تخصیص ارز و طولانی شدن فرآیند تأمین آن، موجب کندی و حتی توقف برخی خطوط تولیدی شده است. بسیاری از واحدها گزارش داده‌اند که ماه‌ها در صف دریافت ارز مانده‌اند، در حالی که موجودی

دست بسته باقی مانده‌اند. برآوردهای کارشناسی نشان می‌دهد که حجم قاچاق پوشاک در ایران همچنان قابل توجه است و این مسأله موجب شده بسیاری از واحدهای رسمی توان رقابت خود را از دست بدهند. در نتیجه، قاچاق نه تنها به کاهش تولید داخلی منجر شده بلکه اعتماد مصرف‌کنندگان به برندهای ایرانی را نیز تضعیف کرده است. مبارزه جدی با قاچاق، نیازمند تقویت نظارت مرزی، افزایش جریمه‌ها و حمایت از تولیدکنندگان داخلی است. همچنین فرهنگ‌سازی در میان مصرف‌کنندگان برای حمایت از کالای ایرانی می‌تواند نقش مهمی در کاهش تقاضا برای کالاهای قاچاق داشته باشد. یکی از نقاط ضعف تاریخی صنعت نساجی کشور، قدمت بالای ماشین‌آلات و تجهیزات خط تولید است. بسیاری از واحدهای نساجی همچنان با دستگاه‌هایی فعالیت می‌کنند که عمر مفید آن‌ها گذشته و بهره‌وری پایینی دارند. از منظر تحلیلی، این فرسودگی نه تنها باعث افزایش هزینه‌های تولید و مصرف انرژی شده، بلکه کیفیت برخی محصولات را نیز کاهش داده است. کارشناسان معتقدند که بدون نوسازی تجهیزات، صنعت نساجی قادر به رقابت در بازارهای داخلی و خارجی نخواهد بود. علاوه بر این، فرسودگی ماشین‌آلات موجب شده بسیاری از واحدها نتوانند به استانداردهای جهانی دست یابند و فرصت‌های صادراتی را از دست بدهند. راهکار پیشنهادی در این بخش، ارائه تسهیلات کم‌بهره و حمایت دولتی برای جایگزینی ماشین‌آلات فرسوده است. همچنین دسترسی آسان‌تر به فناوری‌های جدید می‌تواند زمینه‌ساز افزایش بهره‌وری و ارتقای کیفیت محصولات باشد.

افزایش روزانه قیمت‌ها از حلقه تأمین آغاز می‌شود، نه اصناف

حسین فرهیدزاده رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در نشست هم‌اندیشی رؤسای اتاق‌های اصناف مراکز استان‌ها ضمن قدردانی از نقش اتاق اصناف ایران در مدیریت بازار طی جنگ ۱۲ روزه گفت: دولت و بدنه حاکمیت به خوبی بر عملکرد اتاق اصناف ایران و جامعه صنفی طی روزهای جنگ واقف و بارها مراتب قدردانی خود را ابراز داشته است. بر اساس اعلام اتاق اصناف ایران، وی با اشاره به مشکلاتی که به واسطه برخی مدیریت‌های ناکارآمد در حوزه کالاهای اساسی در بازار اتفاق افتاده است، گفت: اگر چه تخصیص ارز برای واردات کالاهای اساسی موجب بروز مشکلات متعددی در روند تأمین کالاهای اساسی شده است، اما در این میان مدیریت ناکارآمد برخی ارگان‌ها چالش‌های جدی‌تری را در این حوزه ایجاد کرده است. فرهیدزاده بر ضرورت نظارت و بازرسی بر بازار تأکید و اضافه کرد: ما به خوبی از وضعیت بازار، افزایش روزانه قیمت‌ها و فشارهای اقتصادی که بر کسبه و فعالان صنفی وارد می‌شود، مطلع هستیم و به‌رغم همه‌هایی که به جامعه اصناف به عنوان گران‌فروشی وارد می‌شود، می‌دانیم که افزایش قیمت‌ها از حلقه ابتدایی یعنی حلقه تأمین آغاز می‌شود و بارها طی جلسات متعدد تلاش کرده‌ایم تا این موضوع را در سطوح مختلف تبیین کنیم.

وام ۴۰ همتی قطعه‌سازان پرداخت نشد

رئیس انجمن قطعه‌سازان گفت: با وجود گذشت مدت زیادی از ابلاغ مصوبه، هنوز پرداخت تسهیلات ۴۰ همتی به قطعه‌سازان عملیاتی نشده است. محمدرضا نجفی منش رئیس انجمن صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور درباره سرنوشت تخصیص تسهیلات ۴۰ همتی به قطعه‌سازان اظهار کرد: پروسه مصوبه پرداخت ۴۰ همت تسهیلات به دو گروه خودروسازی سایپا و ایران خودرو از مردادماه در دستور کار قرار گرفت و ۲۵ آبان ماه نیز ابلاغ شد. با این وجود همچنان ۱۸ بانک عامل تعیین شده برای پرداخت این تسهیلات روند پرداخت را شروع نکردند. وی افزود: پی‌گیری‌ها ما نشان می‌دهد که تسهیلات مذکور همچنان در پروسه پرداخت قرار دارد و این حال هیچ مبلغی تا این لحظه واریز نشده است. نجفی منش تصریح کرد: با توجه به وضعیت نامطلوب مالی قطعه‌سازان درخواست کردیم که این مبلغ زودتر واریز شود چرا که مطالبات صنعت قطعه‌سازی روز به روز سنگین‌تر می‌شود.

آغاز فصل تازه همکاری‌های فناوری ایران و بلاروس

رایزن بازرگانی ایران در بلاروس از توافق تهران و مینسک برای ایجاد خط تولید مشترک دارو و تجهیزات پزشکی خبر داد. رایزن بازرگانی ایران در بلاروس، در گفت‌وگو با برنامه «سکه صبح» رادیو اقتصاد با اشاره به سفر وزیر صنعت، معدن و تجارت به بلاروس، توسعه همکاری‌های اقتصادی و فناوری میان دو کشور را ضروری دانست و از ایجاد خط تولید مشترک دارو و تجهیزات پزشکی خبر داد. علیرضا سبحان، بازرگانی مثبت از هجدهمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و بلاروس گفت: نتیجه این اجلاس، فراهم شدن شرایط ایجاد خط مشترک تولید محصولات دارویی و پزشکی و همچنین تسهیل سرمایه‌گذاری مشترک در بلاروس بوده است.

جهش‌های ۷۰۰ میلیونی در یک چشم‌به‌هم‌زدن

بازار خودرو از کنترل خارج شد

ایران خودرو، تنها رانا پلاس همچنان در کانال ۹۸۰ میلیون تومان قرار دارد و سایر خودروهای سواری این شرکت به بالای یک میلیارد تومان رسیده‌اند. در بازار سایپا هم وضعیت مشابه است، کوییک به‌عنوان ارزان‌ترین خودروی سواری این شرکت، وارد بازار ۷۳۰ میلیون تومان به بالا شده است. به گفته کارشناسان، نبود نظارت مؤثر، وابستگی شدید بازار خودرو به نرخ ارز، و رکود معاملاتی باعث شده است بازار در وضعیتی آشفته قرار بگیرد؛ وضعیتی که در آن نه فروشنده قیمت واقعی می‌دهد و نه خریدار حاضر به معامله است، و همه در انتظار تعیین تکلیف بازار و ثبات قیمتی هستند. در این میان، نقش وزارت صمت بیش از همیشه مورد توجه قرار گرفته است، این وزارتخانه که متولی سیاست‌گذاری و

تا ۳ میلیارد تومانی نیز افزایش قیمت‌ها تا ۳۰۰ میلیون تومان گزارش می‌شود؛ افزایشی که باعث شده است بسیاری از نمایشگاه‌داران عملاً از درج قیمت قطعی خودداری کنند. فعالان بازار می‌گویند هیچ معاملاتی انجام نمی‌شود و قیمت‌ها کاملاً بر پایه حدس و گمان و بر مبنای رفتار فروشندگان تنظیم شده است. نبود نظارت مؤثر نیز به تشدید نوسانات دامن زده و خریداران و فروشندگان را در وضعیت انتظار قرار داده است. در بخش خودروهای داخلی نیز رشد قیمت‌ها ادامه دارد، پژو ۲۰۷ اتوماتیک اکنون به یک میلیارد و ۳۳۰ میلیون تومان رسیده است، خانواده سورن نیز بین یک تا یک میلیارد و ۲۳۰ میلیون تومان قیمت‌گذاری می‌شوند. گزارش‌ها نشان می‌دهد در فهرست محصولات سواری

گروه صنعت و تجارت: روند صعودی دلار بازار خودرو را دچار شوک تازه‌ای کرده و رشد‌های چندصد میلیونی، معاملات را به رکود کامل کشانده است؛ قیمت‌گذاری‌ها دیگر بر اساس واقعیت نیست و بازار در انتظار تعیین تکلیف مانده است. به گزارش «نقش جهان»، افزایش مداوم نرخ ارز، بازار خودرو را وارد فاز جدیدی از التهاب کرده است و قیمت‌ها در اکثر بخش‌ها جهشی کم سابقه را تجربه کرده‌اند. همزمان با بالا رفتن قیمت دلار، بازار خودرو اعم از داخلی و وارداتی در وضعیت رکود، نبود معامله و رشد‌های سلیقه‌ای قیمت قرار گرفته است. بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد در خودروهای بالای ۶ میلیارد تومان، میزان رشد قیمت‌ها در روزهای اخیر به حدود ۷۰۰ میلیون تومان رسیده است. در رده خودروهای ۲

«نقش جهان» پشت پرده رد دعوت ایران از سوی وزیر امور خارجه لبنان بررسی کرد

روابط بیروت با تهران در تنگنای فشارها خارجی

تهدیدی علیه امنیت منطقه معرفی کند. بنابراین، مخالفت وزیر خارجه لبنان با سفر به تهران را می توان بخشی از سیاست احتیاطی بیروت برای جلوگیری از تشدید تنش های منطقه ای دانست.

■ فشارهای پنهان کشورهای عربی برای حذف حزب الله

یکی دیگر از عوامل مهم در تصمیم وزیر خارجه لبنان، فشارهای پنهان برخی کشورهای عربی است. این کشورها طی سال های اخیر تلاش کرده اند نقش حزب الله را در معادلات داخلی لبنان کاهش دهند و حتی آن را از صحنه سیاسی حذف کنند. نزدیکی دولت لبنان به ایران، از نگاه این کشورها به معنای تقویت جایگاه حزب الله است؛ موضوعی که با منافع آنان در تضاد قرار دارد. تحلیل ها نشان می دهد که برخی کشورهای عربی با استفاده از ابزارهای اقتصادی و دیپلماتیک، بیروت را تحت فشار قرار داده اند تا از هر گونه اقدام رسمی که به تقویت روابط با تهران منجر شود، خودداری کند. این فشارها گاه در قالب وعده های کمک مالی و سرمایه گذاری و گاه در قالب تهدید به قطع روابط اقتصادی اعمال می شود. در چنین فضایی، مخالفت وزیر خارجه لبنان با سفر به ایران را می توان بخشی از تلاش بیروت برای حفظ روابط متوازن با کشورهای عربی دانست. لبنان که به شدت به حمایت مالی کشورهای عربی نیازمند است، نمی تواند به راحتی این فشارها را نادیده بگیرد. بنابراین، تصمیم اخیر وزیر خارجه را باید در چارچوب ملاحظات اقتصادی و سیاسی ناشی از فشارهای پنهان عربی تحلیل کرد.

■ چشم انداز روابط ایران و لبنان

با وجود مخالفت وزیر خارجه لبنان با سفر به ایران، پیام رسمی او نشان داد که بیروت همچنان به دنبال ایجاد مرحله ای تازه از روابط سازنده با تهران است. رچی در نامه خود تأکید کرد که عدم پذیرش دعوت به معنای رد گفت و گو نیست و لبنان آماده است در چارچوب احترام متقابل، روابط خود با ایران را توسعه دهد. از منظر تحلیلی، این موضع نشان دهنده تلاش بیروت برای حفظ موازنه میان فشارهای خارجی و نیازهای داخلی است. لبنان نمی تواند روابط تاریخی و راهبردی خود با ایران را نادیده بگیرد، اما در عین حال ناچار است برای جلوگیری از تشدید فشارهای آمریکا، اسرائیل و برخی کشورهای عربی، مسیر تعاملات خود را با احتیاط بیشتری طی کند. پیشنهاد رچی برای برگزاری دیدار دوجانبه در یک کشور ثالث بی طرف، نشانه ای از همین سیاست موازنه گرایانه است.

دولت لبنان ناچار است میان حفظ روابط سنتی با ایران و جلوگیری از تشدید فشارهای آمریکا، نوعی موازنه شکننده برقرار کند. این فشارها نه تنها در سطح دیپلماتیک بلکه در حوزه اقتصادی نیز نمود یافته است. لبنان که با بحران مالی و بانکی عمیقی مواجه است، برای دریافت کمک های بین المللی نیازمند رضایت واشنگتن و نهادهای وابسته به آن است. بنابراین، مخالفت با سفر وزیر خارجه به ایران را می توان بخشی از تلاش بیروت برای جلوگیری از قطع کانال های کمک مالی غربی دانست.

■ نگرانی از تهدیدات رژیم صهیونیستی

رژیم صهیونیستی همواره لبنان را به عنوان یکی از جبهه های اصلی تهدید امنیتی خود تلقی کرده است. حضور و نفوذ حزب الله در معادلات داخلی لبنان، عامل اصلی این نگرانی هاست. هر گونه نزدیکی آشکار دولت لبنان به ایران، از نگاه تل آویو به معنای تقویت جایگاه حزب الله و افزایش تهدیدات امنیتی علیه اسرائیل است. از منظر تحلیلی، مخالفت وزیر خارجه لبنان با سفر به ایران را می توان تلاشی برای کاهش حساسیت های رژیم صهیونیستی دانست. تل آویو بارها نشان داده که در برابر تحولات سیاسی لبنان واکنش های نظامی و امنیتی نشان می دهد. در چنین شرایطی، بیروت ترجیح می دهد از اقداماتی که می تواند بهانه ای برای افزایش فشارهای اسرائیل فراهم کند، پرهیز نماید. این نگرانی ها تنها به سطح نظامی محدود نمی شود. رژیم صهیونیستی با استفاده از نفوذ خود در نهادهای بین المللی، تلاش می کند هر گونه تعامل رسمی میان ایران و لبنان را به عنوان

گروه سیاسی؛ تصمیم اخیر «یوسف رچی» وزیر امور خارجه لبنان برای نپذیرفتن دعوت رسمی تهران در شرایط کنونی، موجی از تحلیل ها و گمانه زنی ها را در محافل سیاسی و رسانه ای منطقه برانگیخته است. رچی در نامه ای رسمی به همسایه های ایرانی خود، ضمن تأکید بر آمادگی بیروت برای آغاز مرحله ای تازه از روابط سازنده با تهران، اعلام کرد که شرایط فعلی برای انجام سفر رسمی به ایران مناسب نیست. این موضع گیری، در ظاهر یک تصمیم دیپلماتیک ساده به نظر می رسد، اما در واقع بازتاب دهنده مجموعه ای از فشارها و ملاحظات پیچیده داخلی و خارجی است که بر سیاست خارجی لبنان سایه افکنده اند.

به گزارش «نقش جهان»، عمق مسأله فراتر از یک سفر دیپلماتیک است. لبنان در شرایطی قرار دارد که همزمان با بحران های اقتصادی و سیاسی داخلی، تحت فشارهای خارجی متعددی نیز قرار گرفته است. از یک سو، ایالات متحده و متحدان غربی تلاش دارند روابط بیروت با تهران را محدود کنند؛ از سوی دیگر، رژیم صهیونیستی تهدیدات امنیتی را به عنوان ابزار فشار علیه دولت لبنان به کار می گیرد. علاوه بر این، برخی کشورهای عربی نیز با هدف تضعیف نقش حزب الله در معادلات داخلی لبنان، فشارهای پنهانی بر دولت بیروت وارد می کنند. در چنین فضایی، مخالفت وزیر خارجه لبنان با سفر به ایران را نمی توان صرفاً یک تصمیم شخصی یا تاکتیکی دانست؛ بلکه باید آن را در چارچوب معادلات پیچیده منطقه ای و بین المللی تحلیل کرد. این گزارش تلاش دارد پشت پرده این تصمیم را در چهار محور اصلی بررسی کند: فشار آمریکا، تهدیدات رژیم صهیونیستی، فشارهای پنهان کشورهای عربی و چشم انداز روابط ایران و لبنان پس از این موضع گیری.

■ فشار آمریکا بر بیروت برای دوری گرفتن فرآیند از تهران

ایالات متحده طی سال های اخیر همواره تلاش کرده روابط لبنان با ایران را محدود و کنترل کند. واشنگتن با استفاده از ابزارهای اقتصادی و سیاسی، بیروت را تحت فشار قرار داده تا از هر گونه نزدیکی آشکار به تهران پرهیز کند. تحریم های گسترده علیه حزب الله و برخی نهادهای اقتصادی لبنان، بخشی از این راهبرد بوده است. تحلیلگران معتقدند که مخالفت وزیر خارجه لبنان با سفر به ایران، در واقع بازتابی از فشارهای مستقیم و غیرمستقیم واشنگتن است. آمریکا به ویژه پس از تشدید تحریم های ایران، هر گونه تعامل رسمی میان تهران و بیروت را به عنوان تهدیدی علیه سیاست های خود در منطقه تلقی می کند. در چنین شرایطی،

«نقش جهان» از مواضع متناقض اعضای دولت در قبال چالش های اقتصادی گزارش می دهد

ترویج خطر ناک تفکر گران سازی

دولت صحبت از «اشتباه بودن تثبیت» را طوری مطرح می کند که انکار اقتصاد ایران امروز در شرایط عادی و طبیعی قرار دارد؛ گویی یک بازار آزاد رقابتی، یک ساختار شفاف مالی، یک محیط کسب و کار سالم و یک ساختار دستمزد متناسب وجود دارد و فقط تثبیت قیمت ها بوده که همه چیز را خراب کرده است. این نگاه نه تنها واقعیت اقتصاد ایران را نادیده می گیرد، بلکه اساساً نشان دهنده فاصله عمیق تصمیم گیران با زندگی واقعی مردم است. در وضعیتی که تورم مزمن چند دهه در صدی سال هاست سفره مردم را کوچک کرده، نرخ ارز در نوسان دائمی است، درآمدها متناسب با هزینه ها افزایش نمی یابد، و بازارها تحت سلطه انحصارها و شبه انحصارها هستند، صحبت از اشتباه بودن تثبیت قیمت ها در حکم نادیده گرفتن عمق بحران است. کسی که چنین حرفی می زند، عملاً به مردم می گوید: «مشکل این نیست که قیمت ها هر ماه بالا می روند؛ مشکل این است

گروه اقتصاد کلان؛ اظهار نظر اخیر فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت در دانشگاه یزد درباره اینکه «تثبیت قیمت ها اشتباه بود» بیش از آنکه یک تحلیل اقتصادی باشد، یک نشانه است؛ نشانه ای روشن از وضعیت امروز سیاست گذاری اقتصادی در کشور، جایی که دولت نه تنها فاقد یک استراتژی مشخص است، بلکه حتی نسبت به ابتدایی ترین الزامات مدیریت تورم و میبشت درک روشنی ندارد. به گزارش «نقش جهان»، این گزاره ساده، اگر از بیرون به آن نگاه کنیم، شاید فقط یک جمله انتقادی یا یک موضع گیری رسانه ای به نظر برسد، اما وقتی آن را در متن اقتصاد ایران قرار می دهیم، به اعترافی ناخواسته تبدیل می شود؛ اعتراف به اینکه دولت نه تفکر اقتصادی منسجمی دارد، نه فرماندهی واحدی برای تصمیم گیری، و نه ساز و کاری برای هماهنگی میان نهادهای اقتصادی. در حقیقت، جمله سخنگو بیش از آنکه مسئله «تثبیت قیمت ها» را توضیح دهد، یک پارادوکس بزرگ را آشکار می کند: اینکه دولت از یک سو با تورم بالا، رکود، کاهش قدرت خرید و بی ثباتی انتظارات مواجه است و از سوی دیگر، با تکرار کلی گویی هایی شبیه اینکه «تثبیت غلط است» تلاش می کند تا ناکارآمدی سیاست های خود را توجیه کند. این موضع گیری به جای آنکه پاسخی به مشکلات اقتصاد باشد، بیشتر نوعی فرار از پاسخگویی و انتقال بار خطا به یک مفهوم مبهم و بدون دفاع است. در علم اقتصادی، تثبیت قیمت ها نه همیشه درست و نه همیشه غلط است. هیچ اقتصاددانی نمی گوید دولت باید دائماً همه قیمت ها را سرکوب کند، همان طور که هیچ تئوری جدی ای هم نمی گوید آزادی کامل قیمت ها در شرایط غیر رقابتی و بی ثبات، به تعادل می رسد. اقتصاد اصول ثابت ندارد؛ قانونش این است که همه چیز وابسته به شرایط است. اما سخنگوی

که ما پیش تر جلوی گرانی را می گرفتیم، در حال حاضر باید پرسید اساساً قرار است چه اتفاقی بیفتد وقتی دولت سیاست کنترل قیمت ها را کنار می گذارد؟ آیا دستمزدها به شکل شناور و هماهنگ با تورم افزایش می یابد؟ آیا ساختارهای انحصاری که اجازه می دهند شرکت های بزرگ قیمت ها را هر بار بالا ببرند اصلاح شده است؟ آیا اقتصاد در وضعیت تعادل قرار دارد که آزادسازی قیمت ها آن را به سمت یک نقطه پایدار هدایت کند؟ پاسخ روشن است: نه. هیچ کدام از این زیرساخت ها وجود ندارد. یکی از مهم ترین تناقض های این نگاه، نادیده گرفتن رابطه میان دستمزد و قیمت است. وقتی حقوق کارگر یا کارمند روی حدود دوازده میلیون تومان ثابت است، اما قیمت کالاها اساسی در یک سال چند بار افزایش پیدا می کند، سخن گفتن از اشتباه بودن تثبیت قیمت ها تبدیل می شود به نوعی تناقض آشکار. نمونه های ساده و روزمره این وضعیت را کسی نمی تواند انکار کند: ماستی که در ابتدای سال پنجاه هزار تومان بوده و به صد و پنجاه هزار تومان رسیده، دیگر موضوعی برای بحث نظری نیست؛ این سقوط قدرت خرید است. این انتقال داری و ثروت از مردم به بخش هایی است که قدرت قیمت گذاری دارند؛ یعنی شرکت های بزرگ، عمدتاً دولتی و شبه دولتی. در چنین شرایطی، دولت باید توضیح دهد که چگونه آزادسازی یا عدم مداخله در قیمت ها به نفع مردم است، در حالی که دستمزدها در یک ساختار بسته و بوروکراتیک تعیین می شود و عملاً انعطاف پذیری لازم را ندارد. تناقض اصلی همین جاست: دولت نقش خود را در تنظیم قیمت ها کنار می گذارد، اما نقش خود را در تعیین دستمزد حفظ می کند؛ نتیجه این است که فشار تماماً بر مردم وارد می شود و بخش های قدرتمند اقتصادی از افزایش قیمت ها سود می برند.